
Voimaantumista käsityömenetelmin

Nuorten kokemuksia käsityöryhmästä

Hämeen ammattikorkeakoulun opinnäytetyö

Ohjaustoiminnan koulutusohjelma

Visamäen toimipiste, kevät 2016

Emilia Aarnio

Tekijä

Emilia Aarnio

Vuosi 2016**Työn nimi**Voimaantumista käsityömenetelmin - Nuorten kokemuksia käsityöryhmästä

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön yhteistyökumppanina toimi Silta-Valmennusyhdistys ry, joka toimii Tampereen seudulla. Opinnäytetyön tavoitteena oli kerätä tutkimustietoa käsityömenetelmien vaikutuksista nuorten hyvinvointiin ja heidän koulunkäyntiinsä. Tarkoituksena oli tuottaa tutkimustietoa, joka edistää Silta-Valmennuksen ja Tampereen kaupungin perusopetuksen yhdessä järjestämän Silta-Niva toiminnan kehittämistä. Silta-Niva toiminta on suunnattu peruskouluikäisille nuorille, jonka tarkoituksena on tukea nuoria koulunkäynnissä sekä mahdollisesti muilla elämän osa-alueilla.

Opinnäytetyö oli toiminnallinen ja laadullinen tutkimus. Tutkimuksen toiminnallinen osuus koostui kahdestatoista käsityötoiminnan ohjauskerrasta, joiden tavoitteena oli synnyttää nuorille voimaantumisen kokemuksia. Tutkimusaineisto kerättiin toimintaan osallistuville nuorille toteutetun alkukartoituksen, käsityöohjauskerroissa kerätyn palautteen, osallistuvan havainnoinnin sekä toimintaan osallistuvien nuorten ja heidän opettajansa haastattelujen avulla. Alkukartoitus toteutettiin lomakehaastatteluna ja informoituna kyselynä. Käytännön toteutusta tuki teoretieto sosiaalipedagogiikasta, koulupudokkuudesta ja opiskelumotivaatiosta, voimaantumisesta sekä käsityön vaikutuksesta hyvinvointiin.

Tutkimustuloksista voidaan päätellä käsitöiden tekemisen vaikuttaneen positiivisesti nuorten koulunkäyntiin sekä heidän hyvinvointiinsa. Opinnäytetyö todentaa toiminnan säännöllisyyden, hyvän ryhmähengen sekä luottamuksen edesauttavan voimaantumisen kokemusta. Opinnäytetyön perusteella voi todeta, että käsityötoimintaa kannattaa jatkaa ja kehittää Silta-Nivassa.

Avainsanat Voimaantuminen, käsityötaidot, nuoret, opiskelumotivaatio**Sivut**

42 s. + liitteet 6 s.

LAHDENSIVU

Degree Programme in Crafts and Recreation

Pedagogic Crafts and Recreation

Author

Emilia Aarnio

Year 2016**Subject of Bachelor's thesis**

Empowering Experiences Generated by Handicraft Methods - Experiences from Youth Handicraft Workshops

ABSTRACT

This Bachelor's thesis was commissioned by Silta-Valmennusyhdistys Association, which is a non-governmental organization in Tampere. The aim of this thesis was to collect information about how handicraft methods affect young people's wellbeing and school attendance. The purpose was to acquire information which enables the development of Silta-Niva activities, which are arranged in collaboration between Silta-Valmennus Association and the education services of the city of Tampere. Silta-Niva is aimed at youth attending secondary school. Its purpose is to assist the youth with school attendance and other things in life.

This thesis was a practice-based qualitative research. Twelve handicraft workshops were carried out as a part of the study. The aim of the production was to generate empowering experiences for the youth. The research methods were introductory inquiry, feedback of the handicraft workshops, participant observation and interviews of the youth and their teacher. The theoretical background deals with social pedagogy, dropping out of school and study motivation, empowerment as well as the effects of handicrafts on wellbeing.

Based on the research results it can be concluded that the handicraft workshops influenced the school attendance of the youth and their wellbeing positively. The thesis proves that regular activities, a good team spirit and trust help to generate empowering experiences. On the basis of the thesis it can be stated that it is worth proceeding and developing the handicraft work in Silta-Niva.

Keywords Empowerment, handicraft, the youth, study motivation**Pages** 42 p. + appendices 6 p.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT	2
2.1	Sosiaalipedagogiikka.....	2
2.2	Koulupudokkuus ja opiskelumotivaatio.....	4
2.3	Voimaantuminen	7
2.4	Käsityön hyvinvointivaikutukset.....	8
3	TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	10
3.1	Toiminnallinen ja laadullinen tutkimus.....	11
3.2	Työelämäyhteys, Silta-Niva	11
3.3	Aineiston keruu ja analysointi.....	12
3.3.1	Lomakehaastattelu ja informoitu kysely	13
3.3.2	Käsityöohjaukset, palautelomakkeet ja osallistuva havainnointi	14
3.3.3	Haastattelut	15
3.3.4	Analysointimenetelmät.....	16
4	TUTKIMUKSEN TULOKSET.....	17
4.1	Alkukartoitus.....	17
4.2	Käsityöohjaukset	18
4.2.1	Ohjaukerta 1	18
4.2.2	Ohjaukerta 2.....	18
4.2.3	Ohjaukerta 3.....	19
4.2.4	Ohjaukerta 4.....	20
4.2.5	Ohjaukerta 5.....	20
4.2.6	Ohjaukerta 6.....	21
4.2.7	Ohjaukerta 7.....	22
4.2.8	Ohjaukerta 8.....	22
4.2.9	Ohjaukerta 9.....	23
4.2.10	Ohjaukerta 10.....	24
4.2.11	Ohjaukerta 11	24
4.2.12	Ohjaukerta 12.....	24
4.3	Haastattelut.....	25
4.3.1	Kokemukset kevään toiminnasta	25
4.3.2	Nuorten kokemukset Sillan toiminnasta.....	28
4.3.3	Kokemukset käsityöohjauksista ja niiden vaikutuksista	28
4.3.4	Kehittämisehdotuksia	30
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	31
5.1	Käsityötoiminnan vaikutukset.....	31
5.2	Muutokset ja nuorten kuuleminen.....	34
5.3	Mielekkäät ja voimaannuttavat käsityömenetelmät	35
6	ARVIOINTI JA POHDINTA.....	36
6.1	Tutkimuksen luotettavuus	36
6.2	Lopuksi.....	38

Liite 1 Kyselylomake

Liite 2 Teemahaastattelut

Liite 3 Suostumus haastatteluun sekä käsityöohjauksiin

Liite 4 Tiedote

1 JOHDANTO

Koulupudokkuus nousee aina ajoittain yhteiskunnassamme yleiseen keskusteluun. Tällä hetkellä erityisesti maahanmuuttajien koulupudokkuudesta ja syrjäytymisestä yhteiskunnasta ollaan huolissaan. Peruskoulusta lähtien osa oppilaista, erilaisista syistä johtuen, jättäytyy pois koulusta ja löytää muita ajanviettotapoja. Koulusta pois jättäytyminen on yksi merkki riskistä syrjäytyä. Koulutuksen puute johtaa helposti työttömyyteen ja sitä kautta köyhyyteen ja etsimään vahingollisia keinoja selvittää elämästä. On siis tärkeää yrittää saada nuoret koululaiset pysymään koulun penkillä ja auttaa heitä löytämään omat polkunsä ja toteuttamaan tavoitteensa ja unelmansa.

Tutkimukset ovat osoittaneet, että käsillä tekemisellä on hyvinvointia lisääviä vaikutuksia. Se rentouttaa, virkistää, sen avulla voi ilmaista itseään ja purkaa tunteitaan. Se myös tukee oppimista. (Pöllänen 2013, 2014.) Hyvin moni käsitöitä tekevä on myös itse tämän havainnut. Omat kokemukseni käsillä tekemisen hyödystä ja kiinnostukseni käsityön tekemistä kohtaan edesauttoivat opinnäytetyöni aiheen valinnassa. Halusin selvittää, millaiset mahdollisuudet käsityömenetelmillä on tukea nuorten hyvinvointia ja koulunkäyntiä.

Silta-Valmennusyhdistys toimi opinnäytetyöni yhteistyökumppanina. Olin Silta-Valmennusyhdistyksellä harjoittelussa Silta-Nivan ja Silta-Lisän toimipisteellä. Harjoittelun jälkeen työllistyin ja minun päätoiminen työpiste muuttui. Kuitenkin työskentelin Silta-Nivan ja -Lisän nuorten kanssa aina kerran tai kaksi kertaa viikossa, jolloin toteutin nuorille käsityötoimintaa. Opinnäytetyöni aihe muotoutui oman kiinnostukseni, työni sekä Silta-Nivan toiminnan kehittämistarpeen kautta.

Tutkimukseeni osallistuvilla nuorilla oli opiskelumotivaatio hukassa ja elämä oli muutenkin tavalla tai toisella hieman sekaisin. Nuorten itseluottamuksen vahvistaminen oli tärkeässä roolissa. Nuorten kuuleminen ja heidän kokemustensa esille tuonti oli tutkimuksessani tärkeää. Peilasin nuorten kokemuksia nuorten opettajan havaintoihin sekä omiin havaintoihini.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa tutkimustietoa, joka auttaisi Silta-Nivan toiminnan kehittämisessä. Tarkoituksena on kuulla tutkimukseen osallistuvia nuoria ja saada tietoa heidän ajatuksistaan opinnäytetyön sisältämän toiminnallisen osuuden osalta. Toiminnallisena osuutena suunnittelen ja toteutan nuorille käsityötoimintaa, jonka tarkoituksena on mahdollistaa nuorille voimaantumisen kokemuksia. Opinnäytetyön tavoitetta varten kerään tutkimustietoa käsityömenetelmien vaikutuksista tutkimukseen osallistuviin nuoriin ja Silta-Nivan toimintaan.

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset ovat seuraavat:

- Millaisia vaikutuksia käsityöohjauskerroilla on nuoriin ja heidän koulunkäyntiinsä?

- Millaiset käsityömenetelmät ovat nuorten mielestä mielekkäitä, voimaannuttavia ja edistävät opiskelumotivaatiota?

Luvussa kaksi esittelen opinnäytetyön teoreettiset lähtökohdat. Kolmannessa luvussa kerron tutkimuksen toteutuksen ja neljänteen lukuun olen koonnut tutkimuksen tuottamat tulokset. Viidennessä luvussa tarkastelen tutkimustuloksia ja teen tulkintaa niiden perusteella. Viimeisessä luvussa arvioin tutkimuksen luotettavuutta ja nostan esille kehittämis- ja jatkotutkimushaasteet.

2 TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

Tässä luvussa avaan opinnäytetyöni teoreettisia lähtökohtia. Nämä ovat sosiaalipedagogiikka, koulupudokkuus ja opiskelumotivaatio, voimaantuminen sekä käsityön hyvinvointivaikutukset. Opinnäytetyöni käsityöryhmän toiminta perustuu sosiaalipedagogiselle ajattelutavalle. Kohderyhmänä ovat nuoret, joiden koulunkäyntiaktiivisuus on huvennut. Käsityöryhmän tarkoituksena on tuottaa nuorille voimaantumisen kokemuksia ja auttaa heitä käsityön avulla löytämään taas otteen koulunkäynnistä sekä elämästä yleensä.

2.1 Sosiaalipedagogiikka

Sosiaalipedagogiikka käsitteenä koostuu kahdesta sanasta, sosiaalinen ja pedagoginen. Pedagogiikka tarkoittaa oppia ihmisen kasvatuksesta tai kasvatuksen taidosta. Sosiaalinen sanalla taas on useita merkityksiä. Se merkitsee yhteiskunnallista, esimerkiksi yhteiskunnan sosiaalista rakennetta. Lisäksi se viittaa yhteisöllisyyteen ja ihmisten väliseen vuorovaikutukseen sekä solidaarisuuteen, toisten huomioon ottamiseen ja huono-osaisten auttamiseen. (Hämäläinen 1999, 14; Hämäläinen & Kurki 1997, 15.)

Eri kulttuurialueilla on omat korostuksensa sosiaalipedagogiikan käsitteen tulkinnasta. Saksalaisen ja romaanisen kieli- ja kulttuurialueen perinteet ovat niistä selkeimmät ja omaleimaisimmat. Sosiaalipedagoginen itseymmärrys rakentuu siis erilaisista, keskenään kilpailevista tulkinnoista. (Hämäläinen & Kurki 1997, 10.) Sosiaalipedagogiikan itseymmärrys on rakentunut ja kehittynyt keskusteluista, joita käsitteen sisällöstä sekä sosiaalipedagogisen ajattelun ja toiminnan lähtökohdista ja luonteesta on käyty. Myös monet aatteet ja yhteiskunnalliset liikkeet ovat muovanneet sosiaalipedagogiikan itseymmärrystä. (Hämäläinen 1999, 12.) Kunkin aikakauden yhteiskunnalliset olot, yhteiskunta-analyysit ja ymmärrys siitä mitä ajassa kulloinkin liikkuu, ovat merkittävästi yhteydessä keskusteluun sosiaalipedagogiikan tehtävistä (Hämäläinen 1999, 13).

Sosiaalipedagogiikassa ajatuksena on yhteiskunnan epäkohtiin puuttuminen, huono-osaisten auttaminen sekä hyvinvoinnin, oikeudenmukaisuuden, yhteiskuntarauhan, yksilön vapauden ja yhteisvastuun edistäminen pedagogisia keinoja apuna käyttäen (Hämäläinen & Kurki 1997, 14). Sosiaalipe-

dagogisessa ajattelussa ja toiminnassa on sosiaalinen ja pedagoginen näkökulma ihmiseen, yhteiskuntaan, sosiaalisiin ongelmiin ja niiden ratkaisemiseen (Hämäläinen & Kurki 1997, 15).

Sosiaalipedagogiikassa korostetaan yhteisöllisiä ja yhteiskunnallisia näkökohtia kasvatuksessa sekä ihmisen kehityksessä. Painopisteenä on yksilön kiinnittyminen yhteiskuntaan, sen toimintajärjestelmiin ja yhteisöihin. (Hämäläinen 1999, 16; Hämäläinen & Kurki 1997, 37.) Sosiaalipedagogiikalla on opinnäytetyössäni roolinsa. Silta-Nivan kehittäminen ja nuorten voimaantuminen ovat yhteiskunnan kannalta hyvin merkityksellisiä. Nuoret on tarkoitus saada osaksi yhteiskuntaa ja löytää heille hyvä elämänpolku.

Sosiaalipedagogiikka koostuu teorian ja käytännön, ajattelun ja tekemisen yhdistämisestä. Sosiaalipedagogiikka on sosiaalisten ongelmien ja syrjäytymisen ehkäisyyn ja lievittämiseen suuntautuva toimintatiede. Siinä ongelmien syntymekanismien, ilmenemismuotojen ja vaikutusten selittämisen ja kuvaamisen lisäksi on tärkeää pohtia mitä ongelmille voi ja pitäisi tehdä. (Hämäläinen 1999, 17.) Sosiaalipedagogiikalle on tyypillistä pyrkiä löytämään toiminnallisia ratkaisuja (Hämäläinen 1999, 20). Oppimis- ja kasvu-prosessissa tähdätään yksilön sosiaalisen identiteetin ja yhteiskunnallisen toimintakyvyn muodostumiseen sekä itsenäisyyden ja riittävän elämänhallinnan saavuttamiseen (Hämäläinen 1999, 36).

Sosiaalipedagoginen orientaatio ohjaa käyttämään ja kehittämään sosiaalipedagogiselle ajattelutavalle soveltuvia työmuotoja (Hämäläinen 1999, 59). Sosiaalipedagogisessa orientaatioissa on tarkoituksena sisäistää sosiaalipedagoginen ajattelutapa ja jäsentää ihmisten parissa tehtävää työtä ja siinä esiin tulevia ilmiöitä tämän ajattelutavan avulla (Hämäläinen 1999, 65). Sosiaalipedagoginen orientaatio sisältää pyrkimyksen ymmärtää yhteiskunnan tapahtumia ja suhteuttaa käytännön toimenpiteet ymmärrykseen sosiaalisten ongelmien syistä ja vaikutuksesta. Sosiaalipedagoginen näkökulma on olennainen toimintaympäristössä, jossa ihmisillä on vaikeuksia löytää paikkansa ja saavuttaa elämänlaatua ylläpitävää elämänhallintaa (Hämäläinen 1999, 60).

Sosiaalipedagoginen työ tapahtuu ihmisten arjessa, jossa toiminta on ihmisiä ja vuorovaikutuskeskeistä. Sosiaalipedagogisen työn tarkoituksena on yksilön persoonallisuuden, persoonallisen kasvun ja yhteiskuntaan kiinnittymisen turvaaminen. (Hämäläinen 1999, 61.) Keskeistä sosiaalipedagogisessa työssä on auttaa ihmisiä näkemään mahdollisuudet vaikuttaa omaan elämänsä kulkuaan. Jotta nämä mahdollisuudet nähdään, on heidän subjektiivista vahvistettava. Subjektius merkitsee itsensä toteuttamista ja kehittämistä, itsenäisyyttä, vastuun ottoa, omaan elämänsä kulkuaan vaikuttamista sekä osallisuutta yhteiskunnan jäsenenä. (Hämäläinen 1999, 61-62.)

Sosiaalipedagogisessa työssä käytetään useita erilaisia työmuotoja, joissa kaikissa perusajatuksena on auttaa ihmisiä itse oivaltamaan kuinka heidän ongelmansa saadaan ratkaistua (Hämäläinen 1999, 66). Työssä korostuvat kolme periaatetta: toiminnallisuus, yhteisöllisyys ja elämyksellisyys. Työkenneltäessä toiminta tulisi olla avointa, vuorovaikutuksellista ja tilanneherkkää. Jokainen pääsee täysipainoisesti osallistumaan ja vaikuttamaan.

(Hämäläinen 1999, 67.) Työntekijältä vaaditaan spontaaniutta, luovuutta, tilanneherkkyyttä ja rohkeutta toimia tilanteen edellyttämällä tavalla (Hämäläinen 1999, 77; Hämäläinen & Kurki 1997, 19).

Luovaan toimintaan perustuvat työmuodot ovat sosiaalipedagogisessa työssä tärkeässä asemassa. Luova toiminta auttaa ihmistä mm. syventämään itsetuntemusta, löytämään sisältöä elämään, vahvistamaan itsetuntoa, eheytytymään sekä tuo esiin uusia puolia itsestä ja näin avaamaan uusia mahdollisuuksia elämässä. Toiminnassa käytettäviä menetelmiä voivat mm. olla musiikki, kuvataiteet, seikkailu, draama ja kirjallisuus. Niitä voidaan käyttää kasvatuksena, terapiana, terapeuttisena toimintana, harrastuksena ja viihteenä. (Hämäläinen 1999, 67.)

Toisen ihmisen kohtaaminen on keskeistä sosiaalipedagogisessa työssä (Hämäläinen 1999, 68). Vuorovaikutussuhteen laadusta riippuu paljon millaista oppimista ja persoonallisuuden kehitystä toiminta tuottaa (Hämäläinen 1999, 69). Ihmisten omien voimavarojen tunnistaminen on tärkeää, koska niihin keskittymällä pystytään ihmisen käsitystä itsestään vahvistamaan ja tukemaan sen tasapainoista kehittymistä (Hämäläinen 1999, 69-70). Mikään ei kuitenkaan muutu, jos ihmisellä itsellään ei ole tahtoa siihen. Keskeistä on saada tahto herätettyä ja vahvistaa sitä. (Hämäläinen 1999, 71)

2.2 Koulupudokkuus ja opiskelumotivaatio

Numminen ym. (2002) selvittivät arvioinnissaan koulun keinoja ja mahdollisuuksia syrjäytymisen ehkäisemiseen. Opinto-ohjaajat arvioivat, että keskimäärin 3,5% peruskoulun oppilaista ovat vaarassa syrjäytyä tai päätyä koulupudokkaaksi. Peruskoulun rehtorit taas arvioivat ettei valmiudet jatko-opintoihin riitä 7%:lla peruskoulun oppilaista. Lappalaisen (2002) mukaan tukea tarvitsevien oppilaiden ongelmat eivät ainoastaan johdu koulunkäynnin vaikeuksista, vaan ne liittyvät laajempiin elämänhallinnan vaikeuksiin. (Huhtala & Lilja 2008, 12.) Pirttiniemi (2001) toteaa poissaoloihin ja muiden ongelmien taustalta löytyvän monia eri syitä, kuten oppimisvaikeudet, motivaation puute, perheasiat, vuorokausirytmistä johtuva väsymys ja päihitteiden käyttö (Huhtala & Lilja 2008, 16). Myös kaverisuhteet voivat vaikuttaa. Ongelmia kaveripiirissä voivat tuottaa rikollisuus ja päihitteet (Huhtala & Lilja 2008, 16). Myös opiskelijan kehitysvaihe tuo omat haasteensa. Murrosiän levottomuus ja kapina sijoittuvat juuri peruskoulun viimeisten vuosien ajalle. (Huhtala & Lilja 2008, 56.)

Tulevaisuuden peruskoulu -hankkeen raportista ilmeni koulun merkityksen, erityisesti nuorten elämässä, heikentyneen. Koulu on monille nuorille yksi, usein kriittisesti nähty, kehitysympäristö muiden joukossa. (Ouakrim-Soivio, Rinkinen & Karjalainen (toim.) 2015, 39.) Koulu, syrjäytyminen ja sosiaalinen pääoma – Löytyykö huono-osaisuuden syy koulusta vai oppilaasta? tutkimuksen mukaan nuorta, jota koulunkäynti ei kiinnosta, on vaikea saada motivoitumaan siitä. Tulokset osoittivat, ettei kyse aina ole kiinnostuksen puutteesta, vaan ettei nuori osaa opiskella. Häneltä puuttuu opiskelun tekniikoita, joita kuitenkin on mahdollista opettaa nuorelle. (Alatupa, Karppinen, Keltikangas-Järvinen & Savioja 2007, 37.)

WHO:n tekemän tutkimuksen mukaan suomalaisista oppilaista vähän yli puolet pitää koulusta paljon tai jonkin verran. Suomalaisten kouluviihtyvyyden on vähäisempää kuin muissa Pohjoismaissa kuten myös maailmanlaajuisesti tarkasteltuna. (Ouakrim-Soivio, Rinkinen & Karjalainen (toim.) 2015, 90.) Kämpin ym. (2012) mukaan viime vuosien aikana kouluviihtyvyyden on kuitenkin lisääntynyt, luottamus omaan osaamiseen on vahvistunut, koulu koetaan aiempaa turvallisemmaksi paikaksi, opettaja-oppilassuhde on positiivisella tavalla vahvistunut sekä vanhempien tuki koetaan aiempaa myönteisempänä (Ouakrim-Soivio ym. 2015, 68). Vaikka myönteistä asennekehitystä on tapahtunut, Luopa ym. (2014) ovat todenneet oppilaiden kokevan koulun ja opiskelun aiempaa kuormittavammaksi. Moni kokee koulutyöskentelyssään vaikeuksia ja uupuminen on lisääntynyt etenkin tyttöjen kohdalla. Maahanmuuttajilla koulupahoinvointia esiintyy enemmän kuin ns. valtaväestöllä. (Ouakrim-Soivio ym. 2015, 69-70.) Salmela-Aron ja Upadyayan (2014) mukaan kouluun liittyvä uupumusasteinen väsymys, kielteinen suhtautuminen kouluun sekä riittämättömyyden tunne oppijana ovat seurauksena oppimismotivaation ja kouluviihtyvyyden puutteesta. (Ouakrim-Soivio ym. 2015, 68.)

Huhtalan ja Liljan toteuttamassa tutkimuksessa Ongelmalliset oppijat ilmeni motivaation puutteen koulua kohtaan olevan yksi suurimpia ongelmia nivelvaiheessa olevilla nuorilla. Tässä nivelvaiheella tarkoitetaan peruskoulun päättämiseen ja jatko-opintojen aloittamiseen liittyvää vaihetta. Innostus opiskelua kohtaan ei synny, jos nuorella ei ole minkäänlaista kiinnostusta asiaan. Sisäinen motivaatio näkyy siinä millaisia tavoitteita nuori itselleen asettaa ja kuinka tärkeänä hän niiden saavuttamista pitää. (Huhtala & Lilja 2008, 15.) Takalan (1992) mukaan koulukielteisyyden syynä on tunne, ettei koulu ole nuorelle sitä mitä he haluaisivat. Nuoret eivät löydä syytä mennä kouluun. (Huhtala & Lilja 2008, 16.) Tällöin motivaatio-ongelma voi johtaa poissaoloihin. Poissaoloihin liittyy usein koulussa ilmenevien ongelmien lisäksi myös ongelmat yksityiselämässä kuten heikko sosiaalinen tausta ja perheen puuttuva tuki koulunkäyntiin. (Huhtala & Lilja 2008, 16, 28.) Perheen kohdatessa ongelmia voi nuoren tukeminen ja auttaminen jäädä vähäiseksi (Huhtala & Lilja 2008, 16). Kotioloissa saattaa esiintyä rauhattomuutta ja unen määrä voi jäädä vähäiseksi myöhään valvomisen takia. Tämä näkyy väsymyksenä ja keskittymiskyvyn puutteena. Väsynyt opiskelija voi olla ärtynyt, äkkipikainen, masentunut tai hänellä voi olla alhainen motivaatio. (Huhtala & Lilja 2008, 16, 56.)

Nurmi ja Aunola (2005) toteavat oppilaan käsityksen itsestään oppijana muodostuvan jo ensimmäisten kouluvuosien aikana (Ouakrim-Soivio ym. 2015, 68). Siksi on tärkeää luoda motivaatio ja kiinnostus oppimista kohtaan heti ensimmäiseltä luokalta alkaen. Huhtalan & Liljan (2008, 16, 27) mukaan motivaation lisäämisen parannuskeinoina käytetään usein käsillä tekemisen ja taitoaineiden lisäämistä. Kuitenkin puuttuvan motivaation taustalla voi olla monia eri syitä. Tärkeää on vahvistaa nuorten sosiaalisia vuorovaikutus- ja elämänhallintataitoja ja valmentaa heitä osallisuuteen ja olemaan aktiivinen yhteiskunnan jäsen. Salliva ja kannustava ympäristö, yhteisölliset työskentelytavat sekä yksilölliset oppimispolut saavat aikaan onnistumisen kokemuksia ja lisäävät kiinnostusta ja itseluottamusta (Ouakrim-Soivio ym. 2015, 71-72). Myös käytännön työelämän tunteminen

kohottaisi nuorten motivaatiota. (Huhtala & Lilja 2008, 26).

Yhteiskunnassamme vaaditaan korkeaa kognitiivista suorituskkyä. Ammatillisen uran luominen vaatii jatkuvaa opiskelua ja itsensä kehittämistä. Lisäksi tarvitaan kykyä hallita ja tarkastella kriittisesti tietomäärää, jota eri tahot tuottavat. Syrjäytymisvaarassa ovat ne, jotka eivät tähän kykene. (Hämäläinen 1999, 88-89.)

Ongelmalliset oppijat seurantalutkimuksen mukaan joka viidennellä peruskoulun oppilaalla oppimistulokset ja koulumotivaatio ovat heikkoja. Onnistumisen kokemukset ovat merkittäviä motivaatiota parantavia tekijöitä. Eri oppiaineet motivoivat eri lailla. Erityisesti valinnaiset aineet lisäävät onnistumisen kokemuksia ja siten myös koulumotivaatiota. Myös vanhemmilla ja koulukavereilla on vaikutusta koulumotivaatioon. (Huhtala & Lilja 2008, 25.)

Alatupa ym. toteaa hyvän koulumotivaation selittävän yli 30% hyvistä arvosanoista. Korkea motivaatio vaikuttavaa tyttöjen koulumenestykseen parantavasti ja matala motivaatio huonontaa poikien menestystä. Kuitenkaan selitystä tyttöjen huonoon koulumenestykseen motivaationpuute ei anna. Myöskään poikien koulumenestys ei selity korkealla motivaatiolla. (Alatupa ym. 2007, 36.) Nuorten omia kokemuksia on hyvä käyttää oppimisen voimavarana. Tekemällä oppiminen, opiskelun mielekkyys, yhdessä oppiminen ja tukea antava oppimisympäristö luovat hyvän pohjan oppimiselle. Lisäksi nuoren on myös itse otettava vastuuta omista toimistaan. (Huhtala & Lilja 2008, 30.)

Opiskelussa tulisi siirtyä ulkoisesta motivoitumisesta eli suoritus- ja suoritamiskeskeisyydestä sisäiseen innostukseen eli lähtee tutkimisen ja oivaltamisen kautta oppimaan uusia asioita (Ouakrim-Soivio ym. 2015, 68). Kirsti Lonka kasvatustieteiden professori (2015) Helsingin yliopistosta totesi Ylen haastattelussa ettei istuminen ja passiivinen kuunteleminen ole tehokasta oppimista, vaan opiskelijoiden tulisi päästä mukaan tuottamaan ja luomaan tietoa yhdessä. Oppimistilanne on saatava aktiivisemmaksi ja siirryttävä ongelmalähtöiseen, projektipainotteiseen ja tutkivaan oppimiseen. Opiskelusta tulisi paljon mielekkäämpää, kun aloitetaan etsimään heränneisiin kysymyksiin vastauksia. Kokeillaan ja testataan konkreettisesti asioita ja tehdään oivalluksia. Näin uudet opitut asiat jäävät myös hyvin mieleen.

Oppiaineiden tietoa integroiva oppiminen on lapsille luontainen tapa hahmottaa maailmaa ja oppia, ei niinkään oppiaineista käsin toteutuva lähestymistapa. (Ouakrim-Soivio ym. 2015, 78.) Karlsson (2014) on todennut asioiden ja ilmiöiden ihmettelyn ja kysymysten tekemisen olevan keskeinen ja luontainen tapa oppia ja kehittyä (Ouakrim-Soivio ym. 2015, 78). Peruskoulussa opetuksen tulisi olla sidoksissa käytännön elämän tilanteisiin ja lukuaineiden integrointia taito- ja taideaineiden kanssa tulisi lisätä. Tällöin opiskelijat voisivat opiskella tekemällä oppien, jolloin kädentaitojen kehittämisen yhteydessä syntyneitä onnistumisen kokemuksia saavutettaisiin myös lukuaineissa. Onnistumisen kokemukset ovatkin tärkeitä hyvien oppimistulosten saavuttamisen kannalta. (Huhtala & Lilja 2008, 67.)

Salmela-Aron ja Upadyayan (2014) toteavat miellyttävän ympäristön ja hyvän ilmapiirin auttavan myönteisten oppimiskokemusten syntymisessä sekä oppilaita kiinnostumaan oppimisesta ja kiinnittymään koulun toimintaan. (Ouakrim-Soivio ym. 2015, 68.) Miellyttävä oppimisympäristö ei aina löydy luokkahuoneesta tai edes koko koulurakennuksesta. Tulevaisuuden peruskoulu -hankkeessa todettiin, ettei oppimisympäristö enää rajoitu luokkahuoneeseen, vaan se rakentuu monesta tekijästä (Ouakrim-Soivio ym. 2015, 83).

2.3 Voimaantuminen

Voimaantuminen on henkilökohtainen ja sosiaalinen prosessi, joka lähtee ihmisestä itsestään. Jotta voimaantuminen lähtee käyntiin, on asettava itselleen päämäärä ja luotettava omiin mahdollisuuksiin ja näkemyksiin. Uskomukset itsestä ja omista mahdollisuuksista rakentuvat pääsääntöisesti sosiaalisessa kanssakäymisessä. Vaikka prosessi on henkilökohtainen, siihen vaikuttavat merkittävästi toiset ihmiset, toimintaympäristön olosuhteet ja sosiaaliset rakenteet. (Siitonen 1999, 117-118.) Ne voivat tukea, mutta myös haitata voimaantumista. (Siitonen 1999, 93.) Siitosen (1999, 99) tutkimus osoitti vapauden, hyväksynnän, kannustavan ilmapiirin, tasa-arvoisuuden, luottamuksen ja arvostuksen olevan yhteydessä voimaantumisen muodostumiseen.

Useiden tutkijoiden mukaan (mm. Garman 1995; Harris 1994) voimaantumista ei yleensä tapahdu, jos ihmisen valintoja ja toimintoja ohjataan tarpeettomasti. Toiminnan ja valinnanvapauden lisäksi kuulluksi tuleminen on tärkeää voimaantumisprosessissa. Tämä edellyttää toimivaa yhteisöä, luottamuksellista yhteistoimintaa sekä tasa-arvoisen osallistumisen mahdollisuutta. (Siitonen 1999, 86.)

Jotkut tutkijat (mm. Ayers 1992; Byham, Cox & Shomo 1992) ovat pohtineet, että henkilön on oltava itse voimaantunut ennen kuin ketään muuta voi voimaannuttaa (Siitonen 1999, 93). Tämä on ristiriidassa yleisen voimaantumisen määrittelyn kanssa, jonka mukaan voimaantuminen lähtee itsestä eikä voimaa voi antaa toiselle.

Robinsonin (1994) tutkimuksen mukaan ryhmän ohjaaja itse voi voimaantua pyrkiessään mahdollistamaan ryhmäläisten voimaantumisen. Avoin vuorovaikutus ryhmäläisten kanssa ja yhdessä oppiminen vaikuttavat ohjaajan voimaantumiseen sekä siihen, että ohjaaja kokee oman voimaantumisensa merkityksen ryhmäläisten voimaantumisessa. (Siitonen 1999, 94.)

Voimaantunut henkilö saa otteen elämästään ja löytää omat voimavaransa. Voimaantumisen ominaisuudet ilmenevät eri henkilöillä eri ominaisuuksina ja ne voivat vaihdella voimakkuusasteeltaan sekä ympäristön ja ajankohdan mukaan. (Siitonen 1999, 93.) Voimaantuminen näkyy onnistumisen kokemuksina, innostuneisuutena sekä haluna yrittää saavuttaa uusia päämääriä. (Siitonen 1999, 122.)

Voimaantuneen ihmisen keskeinen piirre on positiivisen latauksen tunne. Tätä positiivista latausta voidaan verrata virtaus käsitteeseen, jonka keskeisiä tunnusmerkkejä ovat Golemanin (1995) mukaan innostuneisuus, spontaani ilo ja riemun tunne. Virtaus on tila, jossa ihminen suuntaa kaiken huomionsa siihen, mitä on tekemässä ja kaikki muu unohtuu, huolet ja murheet. (Siitonen 1999, 153.)

Onnistumisen kokemukset ovat voimaantumisen kannalta erittäin merkityksellisiä. Onnistumisen kokemukset vaikuttavat positiivisesti toimintaympäristön ilmapiiriin ja ne vahvistavat yksilön itsetuntoa ja minäkäsitystä ja sitä kautta mahdollistavat asetettujen päämäärien saavuttamisen. Yksilön on uskottava itseensä, jotta onnistumisen kokemus syntyy. Saari- nen (1997) onkin todennut, että 90% onnistumiseen vaikuttavat uskomuksemme, asenteemme ja sisäinen puheemme. Tietopohjallamme, asiantuntijuudellamme ja kovalla työllä on vain 10% vaikutus onnistumiseemme. (Siitonen 1999, 145.)

Korpisen (1998) mukaan itseluottamuksen vahvistamiseen vaikuttavat onnistumisen kokemukset ja niistä saatu myönteinen palaute. Lisäksi yksilön kykyjen mukaiset tehtävät, jotka kuitenkin ovat riittävän haastavia luovat onnistumisen kokemuksia ja vahvistavat siten yksilön minäkäsitystä. Myös epäonnistumiset tulee käsitellä ja käydä läpi niihin johtaneet syyt, jotta ne eivät jää vaivaamaan ajatuksiin. Ohjaajan on ryhmässä erityisesti kiinnitettävä huomiota ryhmän herkimpiin yksilöihin, jotka eivät uskalla ottaa riskejä ja asettaa itselleen haastavia päämääriä. (Siitonen 1999, 137-138.)

2.4 Käsityön hyvinvointivaikutukset

Anttila (1992, 10) toteaa käsityöllä olevan monenlaisia merkityksiä. Käsityö merkitsee nykysuomen sanakirjan mukaan käsin tai käsissä pidettävien työkaluin suoritettua työtä. Se voi tarkoittaa myös käsin tehdyn työn tuotetta. Käsillä tekeminen voi antaa tekijälleen syvää tyydytystä. Siinä voi ilmaista itseään ja olla luova. Toisaalta se voi olla aivan tavallista viihtymistä ilman tietoisia tavoitteita.

Tietopainotteisen työn tai opiskelun vastapainoksi ihmisillä on tarve toimintaan, jossa oma käden jälki näkyy tai tulos on konkreettisesti havaittavissa (Pöllänen 2014). Kojonkoski-Rännäli (1998) on todennut ihmisellä olevan luonnostaan halu ja tarve käsillä tekemiseen (Pöllänen 2015, 2). Käsillä tekemistä tai motoriikan merkitystä ei voida korvata abstraktin ajattelun ja kulttuurin välityksellä saadulla tiedolla. Luovan toiminnan on todettu edistävän muiden asioiden oppimista. (Pöllänen 2014.) Motoriikan rooli kognitiivisissa toiminnoissa on merkittävä. Motoristen liikkeiden, etenkin käsien kautta, ihminen vaikuttaa ympäristöönsä ja ympäristöstä tulee palautetta hänelle. Käsien voimaa ja tärkeyttä voidaan perustella niiden suurella edustuksella aivojen tunto- ja liikeaivokuorella. (Hari 2011)

Tiedekirjailija Jaana Venkula (2012) Studio55:n haastattelussa totesi, että kun motoriikka on mukana tehdessä hyödyllisiä asioita joista tulee konkreettisia tuloksia, niin se vaikuttaa aivoissa motoriseen keskukseen, joka on

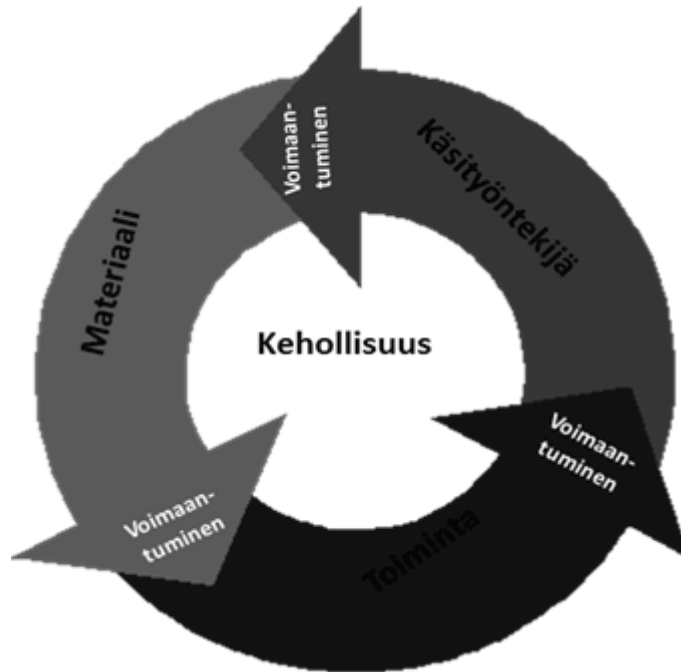
yhteydessä tunnekeskukseen. Erityisesti käsien käytöllä on merkitystä. Tällöin mielihyvä hormonit alkavat erittymään, joka puolestaan on yhteydessä ihmisen korkea-asteiseen ajatteluun eli ongelmanratkaisuun.

Venkulan (2012) mukaan konkreettisella tekemisellä on positiivisia vaikutuksia mielenlaatuun. Kun tulee tunne, että kaikki kaatuu päälle, on lähdettävä toimimaan. On tehtävä konkreettisia, ihmiselle hengissä säilymisen kannalta merkittäviä tekoja kuten neulomista, tiskaamista, majan rakentamista tai auton korjaamista. Kun työskentelee käsillä tehden, huomaa sen positiivisen vahvistavan vaikutuksen. Mielihyvähormonit käynnistyvät. Teko muovaa mieltä. Nykyään on muotia, tehdä asioita joista tykkää. Kuitenkin ponnistelun tuottama ilo, alussa epämiellyttävältä tuntuvan asian liikkeelle saaminen vahvistaa enemmän ihmistä.

Liikasen (2010, 25.) mukaan elämän mielekkyys ja merkityksellisyys on edellytys henkiselle, fyysiselle ja sosiaaliselle hyvinvoinnille. Taide ja kulttuuritoiminta ovat keskeisessä osassa hyvän elämän ja arjen kokemiselle. Elämykset, luovat voimavarat, osallisuus ja vuorovaikutus ihmisten kanssa mahdollistavat voimaantumisen, itsensä kehittämisen sekä toimintakyvyn ylläpidon.

Merkityksellisen tekemisen ja toiminnan on todettu lisäävän hyvinvointia ja parantavan elämänlaatua. Esimerkiksi käsityön avulla ihminen voi virkistyä, löytää tasapainon ja elämän tarkoituksellisuuden tunteen tai oppia hallitsemaan elämäänsä. (Pöllänen 2014; Pöllänen 2015, 1.) Tomschilinin ja Litrellin (2001) mukaan käsityöllä on monia eri vaikutuksia. Se voi antaa nautintoa, vahvistaa luovuutta, ylläpitää identiteettiä ja toimii terapiana. Sen avulla voi toteuttaa itseään ja oppia itseohjautuvuutta. (Pöllänen 2015, 6.)

Pöllänen (2013) on kuvannut käsillä tekemisen voimauttavaa prosessia kolmesuuntaisena vuorovaikutuksena. (Kuva 1.) Se perustuu tekijän, materiaalin ja käsin toimimisen väliseen voimauttavaan vuorovaikutukseen. Taitojen ja tietojen kehittyminen, oman kehon, materiaalin ja välineiden, ajattelun ja tunteiden hallinta sekä käsityöhön liittyvät sosiaaliset ja kulttuuriset tekijät ovat käsityön terapeutisuuden perustana. Lisäksi merkitystä nähdään myös käsityöprosessissa syntyvillä aikaansaamisen ja hyödyllisyyden tunteilla. Pöllänen on tutkimuksissaan todennut käsitöiden tekemisen olevan keino poistaa stressiä. Käsityön tekeminen on tutkimuksissa olevilla henkilöillä virittänyt aivoja, kehittänyt luovuutta sekä ongelmanratkaisukykyä.

Kuva 1. Käsityö kolmisuuntaisena voimauttavana vuorovaikutuksena (Pöllänen 2013)

Kulttuuritoiminnan ja taidelähtöisten menetelmien tarve tulee lisääntymään mm. työterveyshuollon, oppilashuollon sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kentällä. Joukossa on ihmisiä, joiden auttaminen perinteisin keinoin ei kaikilta osin onnistu, vaan tarvitaan kulttuurisia menetelmiä niiden tueksi. Kulttuurisia menetelmiä voidaan käyttää ja kehittää mm. lomautettujen ja työttömien toimintakyvyn ja työkyvyn vahvistamiseksi, syrjäytymisvaarassa olevien ja koulupudokkaiden parissa tai osana fyysistä tai henkistä kuntoutusta. (Liikanen 2010, 40.)

Myös muissa maissa on todettu taiteen ja kulttuurin voima. Esimerkiksi Ruotsissa kulttuurin myönteinen vaikutus terveyteen tunnustettiin Ruotsin kansanterveyskomiteassa 1999 ja on hyväksytty osaksi kansanterveystyötä. Norjassa valtio kirjasi tavoiteohjelmaansa vuosille 2008-2009 taiteen ja kulttuurin merkityksen korostamisen kaikkialla yhteiskuntaelämässä. Viime vuosina tietoisuus kulttuuriaktiiviteettien merkityksestä on lisääntynyt. Englannissa taide- ja kulttuuritoiminta on ollut jo pitkään osana hyvinvoinnin edistämistä ja terveydenhuoltoa. Vuonna 1998 julkistetussa ns. Windsorin julistuksessa taide nähdään terapeuttisena voimana sekä yhteisön ja elinympäristön kehittäjänä. (Liikanen 2010, 55.)

Manchester Metropolitan -yliopiston johdolla toteutettiin Arts and Health -projektien ja taiteen vaikuttavuuden arviointitutkimus, joka osoitti kulttuuri- ja taidetoimintaan osallistumisen voimauttavan. Toiminta vahvisti oman elämän hallinnan tunnetta, hyvinvointia, terveellisiä elämäntapoja sekä työtyytyväisyyttä. Toiminnan prosessimaisuus, aikaisempi kokemus, sitoutuminen ja luovuus avasivat osallistujille uusia näkökulmia sekä selitti taiteen kautta tulevaa voimaa. (Liikanen 2010, 60.)

3 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Opinnäytetyö on toiminnallinen ja toteutettu laadullisella tutkimusmenetelmällä. Tutkimuksen toiminnallinen osuus toteutettiin Silta-Valmennusyhdistys ry:n Silta-Niva -ryhmän nuorille. Opinnäytetyön toiminnalliseen osuuteen osallistui myös kaksi Silta-Lisän nuorta. Tutkimukseen osallistuminen oli vapaaehtoista. Vapaaehtoisuudella ja valinnanvapaudella on suuri merkitys sisäisen voiman tunteen rakentumiselle (Siitonen 1999, 124). Toteutin nuorille alkukartoituksen, joka oli apuna käsityöohjauksien suunnittelussa. Sain sen avulla kerättyä tietoa nuorista ja heitä kiinnostavista käsityömenetelmistä. Nuoret antoivat aina ohjauskerroista palautetta, mikä auttoi käsityöohjauksien kehittämisessä. Lisäksi teetin nuorille sekä heidän opettajalleen yksilölliset loppuhaastattelut, jonka lähtökohtana oli selvittää nuorten kokemuksia käsityötoiminnasta. Keräsin tutkimusaineistoa myös osallistuvan havainnoinnin avulla, jonka kautta saatuja tietoja peilasin nuorilta ja heidän opettajaltaan saamiin tietoihin.

3.1 Toiminnallinen ja laadullinen tutkimus

Toiminnallisessa opinnäytetyössä käytännön toteutus ja sen tulosten avaaminen tutkimusviestinnän keinoin yhdistyvät. Siinä tavoitellaan ammatillisella kentällä tapahtuvaa käytännön toiminnan opastamista, ohjeistamista, toiminnan järjestämistä tai järjeistämistä. (Vilka & Airaksinen 2003, 9.) Opinnäytetyön toiminnallisuus koostui kevään 2014 aikana pitämästäni käsityöryhmän työskentelystä.

Laadullisen tutkimuksen pyrkimyksenä ei ole tilastolliset yleistyksiset, vaan tavoitteena on ilmiöiden ja tapahtumien kuvaaminen, tiettyjen toimien ymmärtäminen sekä jollekin ilmiölle teoreettisesti mielekkään tulkinnan antaminen (Tuomi & Sarajärvi 2013, 85). Siinä pyritään mahdollisimman kokonaisvaltaiseen tiedon hankintaan, jossa aineisto kootaan luonnollisissa, todellisissa tilanteissa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 161, 164.) Laadullinen tutkimus on elämänläheinen ja aineisto on usein runsas. Tämä tekee analyysivaiheesta mielenkiintoisen, mutta myös haastavan (Hirsjärvi ym. 2009, 225.) Laadullinen tutkimus sopi opinnäytetyöni tutkimusmenetelmäksi, koska tarkoituksena oli kuulla nuoria sekä kuvata heidän ajatuksiaan ja kokemuksiaan opinnäytetyön sisältämän toiminnallisen osuuden osalta. Tutkimukseni toteutui joustavasti ja muovautui olosuhteiden mukaisesti, mikä laadulliselle tutkimukselle on tyypillistä. (Hirsjärvi ym. 2009, 164).

3.2 Työelämäyhteys, Silta-Niva

Opinnäytetyöni työelämäyhteytenä oli Silta-Valmennusyhdistys ry, joka toimii Tampereen seudulla oppimisen, työn ja osallisuuden kohtaamispaikkana. Silta-Valmennus tekee yhteistyötä useiden paikallisten, seudullisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa. (Silta-Valmennus 2015.) Silta-Valmennus on moniammatillinen yhteisö, josta löytyy monipuolista osaamista.

Silta-Valmennuksen toiminnan ajatuksena on lisätä yhteiskunnallista tasa-arvoa, hyvinvointia ja osallisuutta, auttamalla ja valmentamalla vaikeassa työmarkkina-asemassa olevia ihmisiä. Tarkoituksena on vahvistaa heidän

työ- ja toimintakykykään sekä löytää heidän oma paikkansa yhteiskunnassa (Silta-Valmennus 2015.)

Toteutin opinnäytetyöni toiminnallisen osuuden Silta-Valmennusyhdistyksen Silta-Niva -ryhmän nuorille. Tutkimukseen osallistui myös kaksi Silta-Lisä ryhmän nuorta. Silta-Niva ja Silta-Lisä ovat Silta-Valmennuksen ja Tampereen kaupungin perusopetuksen yhteistyössä järjestämää toimintaa. Silta-Niva on peruskouluikäisille nuorille suunnattua nivelvaihtoyöskentelyä, jonka tarkoituksena on tukea nuoria koulunkäynnissä sekä mahdollisesti muilla elämän osa-alueilla (P. Schellhammer, haastattelu 30.5.2014; Silta-Valmennus 2015.) Nivaan nuori ohjautuu, kun nuori ei enää syystä tai toisesta käy koulua, ja kun oman koulun konstit ja metodit eivät tunnu riittävän (P. Schellhammer, haastattelu 30.5.2014). Nuoret saavat Silta-Nivassa tukea perusopetuksen suorittamisessa uudenlaisia toiminnallisia ja pedagogisia ratkaisuja apuna käyttäen (Silta-Valmennus 2015). Tavoitteena on elämänhallinnan parantuminen, peruskoulun päättötodistuksen saaminen ja toisen asteen opintoihin siirtyminen (P. Schellhammer, haastattelu 30.5.2014; Silta-Valmennus 2015). Silta-Lisä on perusopetuksen lisäopetusryhmä, jossa tavoitteena on perusopetuksen arvosanojen korottaminen, eri ammattialoihin ja työelämään tutustuminen sekä arjenhallinnan taitojen vahvistaminen. Tekemällä oppiminen ja toiminnallisuus ovat Silta-Lisässä tärkeässä roolissa. (Silta-Valmennus 2015.)

Päätin ottaa tutkimukseen mukaan Silta-Lisän nuoret, koska ryhmään mahduttui osanottajia ja heidän osallistumisensa oli mahdollista järjestää. He olivat kiinnostuneita osallistumaan ja toiminnalla oli mahdollisesti positiivisia vaikutuksia heihin, joten en nähnyt syytä jättää heitä ulkopuolelle. Lisäksi tutkimuksen kannalta oli hyvä, että tutkimusryhmän koko oli suurempi. Silloin tutkimusaineistosta pystyi tekemään paremmin johtopäätöksiä.

3.3 Aineiston keruu ja analysointi

Ennen opinnäytetyön toiminnallisen osuuden aloittamista pidin Silta-Nivan nuorille ohjauksia, joissa pääsin tutustumaan nuoriin, markkinoimaan tutkimustani nuorille ja kokeilemaan erilaista kulttuuri- ja taidelähtöistä toimintaa heille. Päätin rajata käytettävät menetelmät käsitöihin. Käsitöt ovat omaa osaamisaluetta ja liian suuri menetelmien kirjo olisi laajentanut opinnäytetyötä turhan laajaksi. Järjestin tutkimusluvan Silta-Valmennusyhdistykselle ja pyysin nuorilta ja heidän vanhemmiltaan kirjallisen suostumuksen tutkimukseen osallistumisesta. Tutkimukseen osallistuminen oli nuorille vapaaehtoista, joka toisaalta karsi heti joukosta ne nuoret, jotka eivät käsitöistä olleet kiinnostuneita. Yritin motivoida mahdollisimman monen nuoren osallistumaan tutkimukseen, mutta samalla tein selväksi, että halusin ryhmään nuoria, jotka sitoutuivat omalta osaltaan toimintaan. Nuorten kanssa työskentelevien työntekijöiden mukaan ja oman kokemukseni perusteella oli syytä epäillä nuorten kykyä sitoutua toimintaan, minkä takia painotin sitoutumista nuorille. Tarkoituksena oli perustaa suljetturyhmä, johon nuoret olivat sitoutuneet osallistumaan. Pääsääntöisesti tämä toteutui. Välillä ryhmässä vieraili joku nivalainen tai lisäläinen ja tutkimukseen osallistuvien nuorten osallistuminen ohjauksentoihin ei aina ollut yhtä aktiivista.

Kertoessani nuorille mahdollisuudesta osallistua tutkimukseeni, sain monen nuoren kiinnostumaan siitä. Kyselylomakkeen täytti yhdeksän nuorta, joista kaksi oli Silta-Lisäläistä. Kuitenkaan kaikilla ei riittänyt kiinnostusta niin pitkälle, että olisivat sitoutuneet toimintaan koko kevään ajan. En saanut kaikilta nuorilta suostumuslomaketta vanhemman ja nuoren allekirjoittamana, jonka vuoksi he eivät ole mukana tutkimuksessa.

Laadullisessa tutkimuksessa suositaan metodeja, joissa tutkimukseen osallistuvat henkilöt tulevat kuulluiksi. Näitä aineistonkeruu menetelmiä, ovat mm. teemahaastattelu, osallistuva havainnointi ja ryhmähaastattelut. (Hirsjärvi ym. 2009, 164.) Käytin näitä menetelmiä opinnäytetyön aineistoa kerätessäni. Laadullisessa tutkimuksessa aineistoa kerätään usein monissa vaiheissa ja käyttäen useita eri menetelmiä. Aineistoa kerätään ja analysoidaan osittain siis samanaikaisesti. (Hirsjärvi ym. 2009, 223.) Tutkimustyössä eri menetelmien yhdistäminen on suositeltavaa, koska silloin saadaan esiin laajempia näkökulmia ja tämä lisää tutkimuksen luotettavuutta (Hirsjärvi & Hurme 2011, 38).

3.3.1 Lomakehaastattelu ja informoitu kysely

Teetin nuorille alkukartoituksen, jonka avulla minun oli määrä saada tietoa nuorista ja heitä kiinnostavista käsityömenetelmistä (Liite 1). Valitsin alkukartoituslomakkeeseen sellaisia käsityömenetelmiä mitä Silta-Nivassa oli mahdollista toteuttaa. Mielekkäiden menetelmien lisäksi halusin tietoa nuorten harrastuksista, vahvuuksista, heikkouksista sekä mahdollisista sairauksista, jotka voivat vaikuttaa käsityötoimintaan osallistumiseen. Näitä tietoja koin tarvitsevani ohjauskertojen suunnittelua varten sekä niiden ohjaamisessa. Esimerkiksi erään nuoren kertoessa alkukartoituksessa turhautuvansa helposti, osasin ennakoida sen jo etukäteen ja mahdollisesti välttää turhautumisen tunteen.

Päätin toteuttaa alkukartoituksen lomakehaastatteluna, jonka toteutin ryhmähaastattelun muodossa. Lomakehaastattelussa haastattelu tapahtuu lomaketta apuna käyttäen. Siinä kysymysten ja väitteiden muoto ja esittämisjärjestys on ennalta määrätty. (Hirsjärvi ym. 2009, 208; Hirsjärvi & Hurme 2011, 44.) Toteutin haastattelun ryhmähaastatteluna, sen tehokkuuden takia (Hirsjärvi ym. 2009, 210). Sain koottua tarvitsemani tiedot samanaikaisesti usealta nuorelta ja pystyin antamaan nuorten kysymyksiin vastaukset koko ryhmän kuullen. Koska kyseessä oli lomakehaastattelu, jokainen pystyi täyttämään lomakkeen ilman ryhmäpainetta. Toisaalta oli kuitenkin mahdollista yhdessä keskustella esiin nousevista asioista.

Kaikki nuoret eivät kuitenkaan olleet paikalla lomakehaastattelua toteutettaessa, joten osa nuorista teki alkukartoituksen informoituna kyselynä. Siinä tutkimuksen toteuttaja jakaa lomakkeet henkilökohtaisesti. Samalla tutkija kertoo tutkimuksen tarkoituksen, selostaa kyselyä ja vastaa kysymyksiin. Kyselyyn vastaaja täyttää lomakkeen omalla ajallaan ja palauttaa sen sovitulla tavalla tutkijalle. (Hirsjärvi ym. 2009, 196-197.) Osa nuorista täytti lomakkeen kotona ja palautti sen seuraavalla ohjauskerralla ja osa täytti sen päivän aikana, kun olin paikan päällä pitämässä ohjausta.

3.3.2 Käsityöohjaukset, palautelomakkeet ja osallistuva havainnointi

Valitsin ohjauskerroille käsityömenetelmiä, jotka osoittautuivat teettämäni haastattelun ja kyselyn tuottamien tietojen mukaan olevan nuorten mieleen. Lisäksi halusin mahdollisimman monipuolisen käsityömenetelmien kirjon sekä tuoda esille menetelmiä, jotka voivat olla nuorille hieman vieraampia tai joita pääsee harvemmin tekemään. Menetelmien valinnassa oli huomioitava myös Silta-Nivan toimintaympäristön resurssit sekä nuorten taitotaso, jotta onnistumisen kokemuksia syntyisi. Työ oli pystyttävä toteuttamaan yksinkertaisesti, mutta siinä oli myös oltava mahdollisuus haastaa itsensä.

Toiminnallista osuutta suunniteltaessa on otettava huomioon, että sen toteuttaminen pystytään järjestämään. Yhteistyötahon kanssa on selkeästi sovittava toiminnalle aika ja paikka ja olosuhteet kokeilulle on oltava sopivat. (Hirsjärvi ym. 2009, 186.) Toimin toiminnallisen osuuden toteuttamisen aikana kahden eri työpisteen välillä. Oli sovittu, että pääsääntöisesti työskentelyn toisessa työpisteessä ja käyn Silta-Nivalle pitämässä ohjauksia aina kerran viikossa perjantaisin. Olin myös sopinut Silta-Nivan opettajan kanssa, että jos suunnitelma ei jostain syystä onnistu, suunnittelen ohjaukset ja hän saa toteuttaa ne. Tällöin osallistuva havainnointi ei tiedonkeruumenetelmänä olisi toteutunut, vaan olisin opettajan kanssa käymieni keskustelujen kautta koonnut tarvittavan tiedon. Varasuunnitelmaa ei kuitenkaan tarvinnut ottaa käyttöön, vaan sain olla itse ohjaamassa opinnäytetyön toiminnallisen osuuden, vaikka suunnitelmia pitikin muuttaa. Lisäksi olimme keskustelleet, että opettaja voisi olla mukana ohjauskerroilla ja näin olla toisena havainnoitsijana. Käytännössä opettaja ei kuitenkaan pystynyt osallistumaan havainnointiin.

Tarkoituksena oli pitää ohjauskerrat perjantaisin aamupäivällä yhdeksästä puoli kahteentoista. Päivää jouduttiin kuitenkin muuttamaan, koska minun koko päivän poissaoloni toisessa työpisteessä aiheutti haasteita. Päädyttiin muuttamaan ohjauskerrat tiistai ja torstai iltapäiviin. Se sopi parhaiten eri työtahojen kanssa. Kaikilla ohjauskerroilla oli sama runko. Ohjauskerta alkoi virittäytymällä rentoon toiminnalliseen tunnelmaan. Alussa aina joku nuorista laittoi soimaan päivän kappaleen, jonka jälkeen keskusteltiin hieman siitä. Esimerkiksi miksi tämä kappale valittiin ja mitä se mahdollisesti herätti kuulijoissa. Alun tarkoituksena oli rauhoittaa tilanne ja saada nuoret virittäytymään tulevaan ohjaukseen. Samalla sain hieman havainnoitua nuoria, millä asenteella tänään oltiin mukana toiminnassa. Tämän jälkeen jaoin palautelomakkeen johon merkattiin alku fiilis. Sitten kerroin ohjauskerran sisällön sekä annoin ohjeistukset, jonka jälkeen ryhdyttiin toimeen. Ohjauskerran lopussa täytettiin palautelomake loppuun ja korjattiin omat jäljet.

Palautelomake sisälsi seuraavat kohdat:

- Fiilis työskentelyn alussa
- Mitä pidit työtehtävästä
- Tilassa vallitseva ilmapiiri työskentelyn aikana
- Ohjauksen riittävyys
- Ohjauksen selkeys
- Fiilis työskentelyn lopussa

Jokaiseen kohtaan oli 6 eri hymynaama vaihtoehtoa iloisesta surulliseen, josta tuli valita sopivin vaihtoehto. Kannustin nuoria antamaan myös kirjallista/ suullista palautetta. Neljännessä ohjaukerrasta lähtien aloin pyytää nuoria kirjoittamaan palautelomakkeeseen aina jonkin onnistumisen kokemuksen joka kerrasta. Palautelomakkeen tarkoituksena oli saada selville vaikuttiko ohjaukerta nuorten olotilaan sekä heräsikö onnistumisen kokemuksia ja minkälaisia. Nuorten olotilaan hain vastauksia fiilis-kysymysten avulla. Lisäksi ohjaukseen liittyvä palaute antoi minulle tietoa missä minun kannattaa kehittää itseäni. Palautelomakkeen oli tarkoitus olla mahdollisimman nopea ja helposti täytettävä, jotta nuoret maltaisivat täyttää sen huolella ja ajatuksella. Päädyin ottamaan palautteen kirjallisena, jotta varmasti sain kaikkien mielipiteet tallennettua eikä muiden ryhmäläisten mielipiteet vaikuttaisi vastauksiin.

Käsityöohjauksia oli yhteensä 12. Ensimmäisellä ohjaukerralla toteutin alkukartoituksen, jonka jälkeen teimme saippuoita. Muita ohjaukertojen teemoja olivat savityöt, korutyöt, mosaiikki, huovutus, ihomaalaus ja ilmapallojen muotoilu sekä sokerimaalaus. Lisäksi viimeisellä kerralla tehtiin kollaasi kuvista, joita olimme ottaneet ohjaukertojen aikana. Kollaasi tuli esille Silta-Nivan ja Silta-Lisän avoimiin oviin. Sen tarkoituksena oli esitellä käsityöryhmän toimintaa. Osa ohjauksista oli kertaluontoisia, mutta osa menetelmistä vaati useamman ohjaukerran. Usean kerran jatkuva projekti toi omat haasteensa. Jos nuori oli joltain kerralta poissa, työn loppuun saattaminen ei aina onnistunut. Esimerkiksi savitöissä oli polttoajat sovittu etukäteen.

Käytin palautelomakkeen lisäksi käsityöohjauksissa aineistonkeruumenetelmänä osallistuvaa havainnointia. Osallistuva havainnointi on vapaasti tilanteessa muotoutuvaa. Siinä tutkija osallistuu ryhmän toimintaan. Tutkimukset joissa osallistuvaa havainnointia käytetään ovat usein kenttätutkimuksia. (Hirsjärvi ym. 2009, 214, 216.) Menetelmä sopi hyvin toiminnallisen osuuden aineiston keräämiseen. Sain kerättyä välitöntä, suoraa tietoa nuorten toiminnasta ja havaintoja toiminnan vaikutuksista heihin. Havainnoin mm. ryhmähenkeä, nuorten motivoitumista työskentelyyn sekä kuinka heidän mielialansa muuttui ohjauksen aikana ja mitkä asiat siihen vaikuttivat. Koska toimin käsityöohjausten vetäjänä, en pystynyt kirjaamaan havaintojani ylös välittömästi. Kirjasin tiedot aina ohjaukertojen jälkeen ylös, kun ne olivat vielä tuoreessa muistissa. Havainnointimenetelmää on kritisoitu, koska tutkija voi emotionaalisesti sitoutua tutkittavaan ryhmään, jolloin tutkimuksen objektiivisuus kärsii. (Hirsjärvi ym. 2009, 213-214.) Tutkimuksen kannalta oli tärkeää luoda luottamuksellinen suhde nuoriin, jotta he pystyivät olemaan seurassani omia itsejään ja kertomaan rohkeasti mielipiteensä. Vaikka yhteys nuoriin oli tiivis, koin tarkastelevani saamiani tietoja objektiivisesti eikä omien tunteideni kautta. Huomasin, että ajan kuluessa pystyin tarkastelemaan tutkimusaineistoa objektiivisemmin.

3.3.3 Haastattelut

Saatuamme käsityöohjaukset päätökseen teetin tutkimukseen osallistuville viidelle nuorille sekä Silta-Nivan opettajalle yksilöhaastattelut. Valitsin

haastattelun aineistokeruumenetelmäksi, koska olin huomannut käsityöohjauksia toteuttaessani, että pienen palautekaavakkeen käyttäminenkin tuotti nuorille haastetta. Uskoin saavani nuorista haastattelemalla enemmän irti. Jotta haastattelut onnistuivat, nuoret oli saatava motivoitumaan vastaamaan avoimesti. Nuoria haastateltaessa on tärkeää, että nuoret kokevat kuinka heitä ja heidän mielipiteitään oikeasti arvostetaan. (Hirsjärvi & Hurme 2011, 132.) Haastattelu oli järkevä vaihtoehto myös sen takia, että siinä on mahdollista nähdä vastaajien ilmeet ja eleet. Haastateltava voi kertoa aiheesta laajemmin kuin haastattelija on ennakoanut. Lisäksi haastattelijalla on tilanteessa mahdollista selventää haastateltavan vastauksia ja mahdollisesti myös pyytää perusteluja vastauksille. (Hirsjärvi ym. 2009, 205.) Päätin toteuttaa nuorten haastattelut yksitellen, koska lomakehaastattelua toteuttaessani huomasin, että yhteistä haastattelu-aikaa on vaikea järjestää. En voinut olla varma, että kaikki nuoret tulevat sovitusti paikalle. Lisäksi viidelle hengelle toteutettu ryhmähaastattelu olisi ollut aika haastava toteuttaa ja analysoida. Nauhurin lisäksi olisi tarvinnut olla videokuvaa, koska nuorten äänien tunnistaminen toisistaan olisi muuten voinut olla vaikeaa. Haastattelut sijoittuivat toukokuun viimeisille viikoille, joka osaltaan tuotti haasteita haastattelujen toteuttamisessa. Nuorten motivaatio kouluun ja tutkimukseen olivat tässä vaiheessa jo laskemassa. Koulu oli melkein suoritettu ja kesä jo mielessä, joten opiskelu ja siihen liittyvät asiat eivät enää tuntuneet kiinnostavan. Sain kuitenkin teetettyä haastattelun kaikille tutkimukseen osallistujille.

Toteutin haastattelut teemahaastatteluina. Nauhoitin jokaisen haastattelun ja toteutin ne Silta-Valmennuksen Turjan toimipisteen tiloissa. Teemahaastattelussa aihepiirit ovat tiedossa, mutta kysymysten tarkka muoto ja järjestys puuttuvat (Hirsjärvi ym. 2009, 208; Hirsjärvi & Hurme 2011, 48). Haastattelujen tarkoituksena oli saada tietoa nuorten kokemuksista ja käsityötoiminnan vaikutuksista heihin. Teemahaastattelujen rungot löytyvät Liitteet kohdasta (Liite 2).

3.3.4 Analysointimenetelmät

Keräsin tutkimusaineiston alussa teettämäni alkukartoituksen, ohjauskerroilta saamani palautteen ja havaintojeni sekä loppuhaastattelun avulla. Alkukartoituksessa kerättyä aineistoa käytin ohjauskertojen suunnittelun ja toteutuksen apuna. Pidin päiväkirjaa ohjauskerroista. Kirjasin ylös tutkimuksen kysymysten kannalta merkityksellisiä asioista, joita oli ohjauksien aikana noussut pintaan, kuten nuorten motivaatio, kehittämisideat sekä onnistumisen kokemukset. Lisäksi kävin läpi nuorten palautteet ja tein niistä yhteenvedon sekä pohdin mitkä asiat mahdollisesti vaikuttivat nuorten kokemuksiin. Kuuntelin loppuhaastattelut huolellisesti läpi ja litteroin tekstin. Poimin opinnäytetyöni kannalta haastatteluista merkittävät seikat. Vertasin nuorten kokemuksia toisiinsa. Lisäksi vertailin opettajan tekemiä havaintoja nuorten kokemuksiin. Peilasin myös haastattelussa saamiani tietoja aiemmin kerättyyn aineistoon.

Käytin aineiston analysoinnissa apuna sisällönanalyysimenetelmää. Ensin kaikki aineisto käydään tarkkaan läpi. Nauhoitukset kuunnellaan ja aukikirjoitetaan. Sitten aineistosta karsitaan tutkimuksen kannalta epäolennainen

tieto pois, jonka jälkeen tutkimuksen kannalta merkittävä aineisto pilkotaan ja ryhmitellään erilaisten aihepiirien mukaisesti. (Tuomi & Sarajarvi 2009, 92-93, 109).

4 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tässä luvussa esittelen aineiston analyysin jälkeen saamani tulokset. Olen poiminut aineistosta tutkimukseni kannalta olennaiset asiat. Käsityöohjauksien ja haastattelujen tuloksia esitellessäni käytän nuorista keksittyjä nimiä, jolloin heitä ei pystytä tunnistamaan. Nostan nuorten ja heidän opettajansa kertomia asioita esille lainauksiksi. Lainaukset näkyvät tekstissä kursivoituina ja sisennettyinä.

4.1 Alkukartoitus

Tutkimukseen osallistui 3 Silta-Nivan nuorta ja 2 Silta-Lisän nuorta. Kaikki osallistujat olivat tyttöjä, iältään 15-16 -vuotiaita. Lomakehaastattelussa ja informoidussa kyselyssä keräämiäni tietojen valossa sain kuvan tutkimukseen osallistuvasta ryhmästä. Ryhmäläisillä oli kiinnostusta käsitöitä kohtaan. Joukossa oli suorasanaisia tyttöjä, jotka kertoivat varmasti mitä mieltä asioista ovat. Alkukartoituksesta sai myös selville, että tytöillä oli erilainen työote. Osa ryhmäläisistä eivät jaksaneet keskittyä pitkäkestoiseen työskentelyyn. He olivat malttamattomia ja kokivat, että asioiden oli tapahduttava nopeasti. Toisaalta osa ryhmäläisistä olivat hitaasti lämpeneviä, jotka tarvitsivat enemmän työskentelyaikaa. Heillä työskentelyyn alkuun pääseminen kesti. Tämä asiat toivat omat haasteensa ryhmänohjauksessa. Lisäksi alkukartoituksesta selvisi, että osa ryhmäläisistä olivat tarkkoja oman työnsä lopputuloksesta, kun taas osalle sillä ei ollut niin paljon merkitystä.

Alla on koottu alkukartoituksessa saadut tiedot kiinnostuksesta eri käsityömenetelmiä kohtaan. Menetelmävaihtoehtoja oli 18 ja yksi vapaavalintainen. Menetelmät on järjestetty kiinnostuksen mukaisesti. Vaihtoehdot ovat valittu sen mukaan mitä työtiloissa oli mahdollista toteuttaa.

Askartelu:	4/5 tykkää, 1 ei osaa sanoa
Massatyöt	4/5 tykkää, 1 ei osaa sanoa
Saippuan valmistus	4/5 tykkää
Kankaankuviointi	3/5 tykkää, 2 ei osaa sanoa
Kynttilöiden valaminen	3/5 tykkää, 2 ei osaa sanoa
Huovutus:	3/5 tykkää, 1 ei osaa sanoa
Korutyöt	3/5 tykkää, 1 ei osaa sanoa
Puutyöt	3/5 tykkää, 1 ei osaa sanoa
Värjäys	3/5 tykkää, 1 ei osaa sanoa
Mosaiikki	2/5 tykkää, 2 ei osaa sanoa
Maalaaminen	1/5 tykkää, 4 ei osaa sanoa
Ompeleminen	1/5 tykkää, 3 ei osaa sanoa
Virkkaus	1/5 tykkää, 3 ei osaa sanoa
Kirjansidonta	1/5 tykkää, 2 ei osaa sanoa
Neulonta	1/5 tykkää, 1 ihan ok ja 1 ei osaa sanoa
Polkupyörien kunnostus	1/5 tykkää, 2 ei osaa sanoa

Punonta	0/5 tykkää, 4 ei osaa sanoa
Piirtäminen	0/5 tykkää, 2 ei osaa sanoa

Muut kohta: erilaiset maalaus- ja korjaustyöt. 3 osallistujaa ei vastannut mitään.

Voi olla, että osa en osaa sanoa -vastauksista tarkoittaa, että menetelmä on ihan ok ja osa tuloksista tarkoittaa, ettei ole koskaan kokeillut menetelmää, jolloin ei voi tietää mitä mieltä menetelmästä on. Koska kaikki nuoret eivät kirjoittaneet tarkennettuja tietoja eri menetelmien kohdille, asiasta ei voi saada varmuutta. Lomakkeessa olisi pitänyt olla erikseen vastausvaihtoehto, pidän jonkin verran. Tämän takia lomakehaastattelun ja informoidun kyselyn tulokset ovat vain suuntaa-antavia.

4.2 Käsityöohjaukset

Kokoontumiskertoja oli yhteensä kaksitoista. Keräsin nuorilta palautteen kaikilta ohjauskerroilta paitsi viimeiseltä, jolloin teimme kollaasin ohjauskerroilla ottamistamme kuvista. Nuoret antoivat palautteen kuuden eri hymnaamavaihtoehdon avulla, jotka merkitsivät sanallisesti: erinomainen, kiitettävä, hyvä, kohtalainen, tyydyttävä ja huono. Kerron tässä osiossa käsityön ohjauskerroilla tekemistäni havainnoista ja nuorten antamasta palautteesta.

4.2.1 Ohjaukset 1

Ensimmäisellä ohjauksella paikalla oli neljä nuorta, joista loppujen lopuksi vain Vilma osallistui opinnäytetyön tutkimukseen. Kolmella muulla nuorella ei ollut tarpeeksi kiinnostusta sitoutua tutkimukseen, jonka takia he jäivät pois tutkimuksesta. Teetin nuorille lomakehaastattelun, jonka jälkeen teimme saippuota. Koska haastattelun toteuttaminen vei oman aikansa, päätin valita työtehtävän, joka oli helppo ja nopea toteuttaa. Saippuoiden tekemisessä nuoret pystyivät kuitenkin käyttämään luovuutta sekä haastamaan itsensä.

Aluksi saippuoiden tekeminen ei oikein tuntunut kiinnostavan nuoria. He kuitenkin aloittivat työskentelyn ja innostuivat lopulta tekemään saippuota enemmänkin. Vilman fiilis pysyi hyvänä ohjaukserran alusta loppuun saakka. Työtehtävä oli hänen mielestään kiitettävä ja ohjaukseni oli toimivaa ja työskentelyilmapiirikin oli hyvä.

4.2.2 Ohjaukset 2

Tällä kerralla toimintaan osallistui 4 nuorta, Vilma, Riina, Iris ja Anni, jotka kaikki osallistuivat tutkimukseen. Aiheena oli tehdä voimaotus tai voimaa antava esine savesta, jota oli tarkoitus työstää silmät kiinni niin pitkälle kuin mahdollista. Silmät kiinni työstämisen tarkoitus oli saada nuoret luottamaan käsiinsä sekä vähentää itsekritiikkiä työn tuloksesta. Saven muo-

toilu silmät kiinni oli nuorille haastavaa ja hetken kokeilun jälkeen he luovuttivat ja jatkoivat työstämistä silmät auki. Uuden ja erilaisen työskentelytavan toteuttaminen voi tuntua vaikealta ja helposti asiat tehdään kuten on totuttu tekemään. Tuttu on turvallista. Nuoret eivät ymmärtäneet silmät kiinni tekemisen positiivisia puolia, vaan näkivät sen kovin negatiivisessa valossa. Olin kuitenkin tyytyväinen, että kaikki kokeilivat miltä silmät kiinni saven työstäminen tuntui.

Riina ja Anni pääsivät hyvin työn touhuun, mutta Iiriksellä ja Vilmalla tuotti ongelmia keksiä mikä heidän voimaesineensä tai -otuksensa voisi olla. Vilma alkoi jo selkeästi turhautumaan, kun luomus, jota hän yritti tehdä, ei onnistunut. Hän kuitenkin lähti uudestaan liikkeelle uudella idealla ja ohjaukseni avulla hän sai työn valmiiksi. Palautelomakkeen perusteella hän oli kokenut työskentelyn parantaneen hänen fiilistään, joten haasteista huolimatta hänelle jäi työskentelystä hyvä mieli. Ryhmäläisistä puolella fiilis parani työskentelyn aikana ja kahdella kiitettävä fiilis säilyi koko ohjauksen ajan.

Havaintojeni perusteella ryhmähenki oli hyvä ja tilassa vallitsi rento ilmapiiri. Myös ryhmäläiset kokivat ohjauksen olleen onnistunut. Ryhmäläisistä kolme kokivat ilmapiirin erinomaiseksi ja yksi koki kiitettäväksi. Työtehtävä oli kolmen nuoren mielestä kiitettävä ja yksi koki sen hyvänä. Ohjaukseni oli nuorten mielestä erinomaista, kiitettävää tai hyvää.

4.2.3 Ohjaukerta 3

Osallistujia oli paikalla neljä, joista kolme osallistuivat tutkimukseen, Vilma, Iris ja Jonna. Neljäs nuori kuului Silta-Lisä ryhmään ja hän oli kiinnostunut käsityöryhmästä, muttei kuitenkaan lähtenyt mukaan tutkimukseen. Jatkoimme savella työskentelyä tällä kertaa aiheena yhteisöllinen ikkunateos. Minulla oli valmiina idea, mutta sitä oli tarkoitus nuorten kanssa yhdessä vielä työstää eteenpäin ja antaa heille vapaus luovaan suunnittelu-prosessiin. Työskentelyssä oli tärkeää, että ryhmähenki ja vuorovaikutus toimivat.

Ryhmähenki ei kuitenkaan toteutunut niin hyvin kuin olin toivonut. Se näkyi myös nuorten antamassa palautteessa. Vilma ja Jonna työskentelivät kahdestaan ja heillä oli selkeä yhteinen tavoite työskentelyssä. Iris oli osittain heidän jutuissaan mukana. Neljäs nuori oli ryhmässä hieman ulkopuolinen.

Ohjauksen alussa ryhmässä Jonna ja Vilma olivat huonolla fiiliksellä, mutta ohjaukerta auttoi fiiliksen paranemisessa. Heidän tunteiden purkaminen saveen tuotti tulosta. Vilman fiilis nousi tyydyttävästä kohtalaiseen ja Jonnan fiilis kohosi tyydyttävästä kiitettävään. Iiriksellä hyvä fiilis muuttui ohjauksen lopussa tyydyttävään/huonoon. Voi olla, että joku henkilökohtainen asia häiritse, koska hän kuitenkin koki työtehtävän ja ilmapiirin hyvänä. Jonna koki ilmapiirin erinomaisena ja työtehtävän kiitettävänä. Vilman mielestä taas ilmapiiri oli kiitettävä, mutta työtehtävä kohtalainen. Ohjaus oli kaikkien mielestä hyvää tai kiitettävää.

4.2.4 Ohjauskerta 4

Tällä kertaa oli paikalla 7 nuorta, joista neljä osallistuivat tutkimukseen, Iiris, Vilma, Anni ja Jonna. Alkukartoituksessa saamieni tietojen mukaan korutyöt kiinnostivat suurinta osaa nuorista, jonka takia päätin ottaa ne tämän työskentelykerran aiheeksi. Jonna ei alkukartoituksen mukaan pitänyt korutyöstä, joten oli mielenkiintoista nähdä kuinka hän ohjauskerran aiheen ottaisi vastaan.

Minulla oli monipuolisesti mukana erilaisia korumateriaaleja, joka mahdollisti hyvin erilaisten korujen teon. Myös avaimenperiä, magneetteja yms. oli mahdollisuus tehdä. Materiaaleja oli sen verran paljon ja niiden esille panto jäi ontumaan, joka vaikutti selvästi joidenkin nuorten työskentelyn aloittamiseen. Ohjauskerta oli toiminnan täyteinen, kaikki työskentelivät omavalmistaisten töidensä parissa ja ilmapiiri tuntui mukavalta. Ohjaajana sain olla koko ajan vastailemassa nuorten kysymyksiin ja opastamassa heitä töiden teossa. Koin, että ohjaus ei ollut riittävää kaikkien nuorten kohdalla.

Nuorten palaute osoitti ohjauskerran onnistuneen. Tutkimukseen osallistuvilla nuorilla fiilis parani toiminnan aikana, paitsi Annilla, jolla alun hyvä fiilis pysyi samana ohjauskerran loppuun saakka. Jonnan fiilis parani hyvästä erinomaiseen, Vilmalla kohtalaisesta kiitettävään ja Iiriksellä hyvästä kiitettävään. Vaikka koin, että en ehtinyt kaikkia ohjaamaan tarpeeksi ja ohjaus oli ajoittain epäselkeää, nuoret eivät nähneet ohjauksessa pahoja puutteita. Sain arvosanoja hyvästä erinomaiseen.

Ilmapiirin nuoret kokivat kiitettäväksi tai erinomaiseksi. Vaikka työskentely oli yksilötyöskentelyä, myös vuorovaikutusta nuorten välillä syntyi. Ryhmä oli yhtenäinen ja kaikki tulivat mukavasti juttuun toistensa kanssa. Osa nuorista työskentelivät yhdessä ja osa koki parempana keskittyä rauhassa omaan työskentelyyn. Työtehtävän nuoret kokivat kiihittäväksi tai hyvänä. Jonnan kokemus korutyötä kohtaan oli ristiriidassa hänen aiemmin kertomiinsa tietoihin. Hän koki työtehtävän hyvänä, joten hänen käsityksensä korutyötä kohtaan mahdollisesti muuttui tai ainakin tällä kertaa kokemus oli positiivinen.

Muutin aiempaa palautelomaketta hieman, jotta saisin paremmin selville miten ohjaukset vaikuttavat nuoriin. Halusin tietää minkälaisia onnistumisen kokemuksia heille työskentelystä syntyi. Uuden oppimisen koettiin synnyttävän onnistumisen kokemuksia. Anni oli tyytyväinen työnsä viimeistelyn onnistumiseen. Iiris koki onnistuneensa, kun ei antanut periksi tehdessään ystävännauhaa. Vaikka sitä jouduttiin purkamaan, hän ei luovuttanut. Kovalla työllä tehdyt asiat koetaankin usein onnistuneen.

4.2.5 Ohjauskerta 5

Paikalla olivat Iiris, Anni, Riina ja Jonna. Aiheena tällä kertaa oli tehdä mosaiikkivalokuvakehykset. Alkukartoituksen mukaan kaksi nuorista piti mosaiikkityöstä, kaksi ei osannut sanoa ja yksi ei pitänyt niistä. Vilma ei alkukartoituksen mukaan pitänyt mosaiikista ja tällä kertaa hän ei ollut paikalla, joten en päässyt näkemään miten hän työtehtävän olisi ottanut vastaan.

Työskentely tuntui kiinnostavan nuoria. He rikkoivat innolla laattoja ja ilo täytti työtilan.

Nuorten fiilis työskentelyn alussa oli kiitettävää paitsi Jonnalla, jonka fiilis oli kohtalainen. Hän oli väsynyt ja hänellä ei oikein ollut jaksamista. Fiilis kuitenkin parani työskentelyn aikana ja lopussa fiilis oli kiitettävä. Työskentely antoi selkeästi hänelle energiaa ja iloa ja väsynyt, jaksamaton olo kaikkosi. Voisi sanoa, että työskentely voimaannutti häntä. Iiriksellä fiilis parani erinomaiseen ja muilla alun fiilis pysyi samana.

Työskentelyilmapiirin nuoret kokivat hyvänä tai erinomaisena ja ohjaukseni oli nuorten mielestä riittävää ja selkeää. Työtehtävä koettiin mielekkäänä. Puolet kokivat erinomaisena ja puolet kiitettävänä. Nuoret selvästi kokivat laattojen murskaamisen vapauttavana. Se oli keino purkaa itseään ja tuntemuksiaan. Anni teki mosaiikkityönsä CD-levyistä, jossa palaset piti leikata saksilla. Hän kokeili ensin murskata vasaralla laattoja, mutta sitten hänelle syntyi idea CD-levy mosaiikista. Kannustin häntä toteuttamaan suunnitelmansa, joka selvästi innosti häntä.

Onnistumisen kokemuksia nuorille tuotti laattojen rikkominen, jossa sai purkaa itseään.

”Sain raivolla paukuttaa”

”Sain käyttää väkivaltaa laattojen rikkomiseen”

Anni koki onnistumisen tunteen CD-levyn palasien onnistuneesta leikkamisesta. Riina taas oli tyytyväinen lopputulokseen ja hänellä oli hauskaa työtä tehdessä. Lisäksi hän koki työtehtävän kehittävänä.

4.2.6 Ohjauskerta 6

Meidän oli tarkoitus jatkaa tällä kerralla kesken jääneitä mosaiikkitöitä, mutta nuorilla oli aikaisempi työskentely pahasti kesken, joten en halunnut häiritä sitä. He olivat intensiivisesti työntouhussa ja työn loppuun saattaminen oli tärkeää, kun kiinnostusta siihen löytyi. Tässä tapauksessa mielestäni se oli oikea vaihtoehto, vaikka tietysti itseäni hieman harmitti, kun yksi sovittu ohjauskerta jäi välistä.

Minua ilahdutti kovin, kun näin Annilla kaulassa korutyö-ohjauskerralla tekemänsä kookoskorun. Juttelin asiasta hänen kanssaan ja hän kertoi olevansa tyytyväinen tuotokseensa. Tämä oli todella hieno juttu, koska moni nuori on yleensä kovin kriittinen omia töitään kohtaan. Se että oma tekemä työ on niin hyvin omasta mielestään onnistunut, että sitä voi pitää esillä kaulassaan, on erittäin upea saavutus.

4.2.7 Ohjaukerta 7

Paikalla olivat ensimmäistä kertaa kaikki tutkimukseen osallistujat. Mosaikkityöskentely jatkui tällä kerralla, ja ne jotka saivat työnsä valmiiksi, saivat valmistaa loppu ajan saippuoita. Vaikka saippuoiden valmistus oli ollut jo aiheena, päätin ottaa sen uudestaan, koska vain Vilma oli niitä jo tehnyt.

Ohjaukerran alussa fiilikset olivat nuorilla hyvästä erinomaiseen. Ohjaukerran lopussa Iiriksellä ja Jonnalla fiilis parani entisestään. Annilla pysyi samana ja Riinalla ja Vilmalla fiilis laski. Riinan erinomainen fiilis laski kiitettävään ja Vilman fiilis hyvästä kohtalaiseen. Vilman fiiliksen laskuun voi syynä olla kiire. Vilman piti lähteä aikaisemmin ja hän unohti ajan tajun. Häntä tuntui harmittavan, kun joutui lähtemään pois ennen aikojaan ja työt jäivät kesken. Hän laitto onnistumisen kokemuksiin ajan kulun unohtamisen. Toisaalta tästä voi päätellä, että toiminta oli niin mukavaa, että ajantaju hävisi.

Työtehtävän nuoret kokivat hyvästä erinomaiseen. Vaikka Vilma ei alkukartoituksen mukaan pitänyt mosaiikkitoista, hän koki ne tällä kertaa hyvänä. Puolet nuorista kokivat ilmapiirin kiitettävänä ja puolet erinomaisena. Ohjaukseni koettiin tällä kertaa tyydyttävästä erinomaiseen. Huomasin myös itse, että ohjaus ei kaikilta osin onnistunut. En ollut valmistautunut tarpeeksi hyvin ja se näkyi ohjauksessani.

Onnistumisia nuoret kokivat eri tilanteissa. Riina oli tyytyväinen mosaiikkipalojen onnistuneeseen liimaamiseen, Jonna koki onnistumisen saippuoita tehdessään ja Iris oli tyytyväinen kokonaisuuteen. Anni ei ollut kirjoittanut mitään. En tiedä oliko hän unohtanut tai eikö hänelle ollut syntynyt mitään onnistumisen kokemuksia.

4.2.8 Ohjaukerta 8

Paikalla olivat Jonna, Riina ja Iris. Ohjaukerran aiheena oli huovutus. Alkukartoituksen tietojen valossa paikalla olijoista kaksi tykkäsivät huovutuksesta ja yksi ei osannut sanoa. Tehtävänä oli vesihuovuttaa rytmimuna. Osa nuorista eivät olleet koskaan kokeilleet vesihuovutusta, joten oli mielenkiintoista nähdä mitä nuoret tehtävästä pitivät.

Ohjaukerran alussa nuorien fiilis ei ollut paras mahdollinen. Iiriksellä oli hyvä fiilis, mutta Riinan fiilis oli kohtalainen ja Jonnan fiilis tyydyttävä. Ohjaukerta sai kuitenkin Iiriksen ja Jonnan fiiliksen paranemaan, mutta Riinan fiilis laski kohtalaisesta tyydyttävään. Iiriksen fiilis muuttui hyvästä erinomaiseen ja Jonnan fiilis tyydyttävästi kiitettävään. Havaintojeni valossa koin Riinan fiiliksen kuitenkin parantuneen jossain vaiheessa ohjausta. Riinan fiiliksen laskuun todennäköisesti vaikutti jonkin verran ohjaukerran lopussa saatu tieto tulevasta pääsykokeista, jossa oli toteutettava toiminnan ohjaus. Hän selvästi alkoi stressata sitä.

Työskentelyilmapiiri oli onnistunut. Nuoret kokivat sen kiitettävänä tai erinomaisena. Työtehtävän nuoret kokivat hyvästä erinomaiseen. Osalla

nuorista oli hieman vaikeuksia saada villaa huopumaan suklaamunan sisuksen ympärille. Koska turhautumista alkoi ilmetä nuorten keskuudessa, päätin auttaa työvaiheen toteuttamisessa. Mielestäni on tärkeää, että ensin on yritettävä itse eikä saa liian helposti luovuttaa. Apua on kuitenkin annettava ennen kuin motivaatio työtä kohtaan katoaa. Ohjaukseni koettiin tällä kertaa hyvästä erinomaiseen. Onnistumisen kokemukset nuorille syntyivät uuden oppimisesta ja onnistuneesta lopputuloksesta. Menetelmä koettiin kivana.

4.2.9 Ohjauskerta 9

Paikalla olivat tällä kertaa Jonna, Iris ja Riina. Halusin liittää ohjauskerran vappu teeman ympärille. Tarkoituksena oli tehdä ihomaalauksia sekä hahmoilmapalloja. Ne eivät olleet perinteisiä käsityömenetelmiä, mutta mielestäni ne pystyi liittämään hyvin osaksi käsityöohjauksia.

Tarkoitus oli ensin tehdä ihomaalaukset. Tämä ei kuitenkaan ottanut käynnistyäkseen, joten päätin siirtyä ilmapallo-osioon ja katsoa sen jälkeen uudestaan nuorten maalaamisintoa. Nuoret innostuivat ilmapallojen vääntelystä ja yhtäkkiä pöydällä oli kasa erilaisia koiria, papukaijoja ja pähineitä. Iiriksen ja Jonnan tehtyä intiaanipähineet, he innostuivat tekemään toisilleen vielä sotamaalaukset. Näin myös ihomaalaus tuli kuitenkin osaksi toimintaa.

Riinalla oli tällä kertaa hulvaton päivä ja hänen elämäntinsä sai hieman kaaosta aikaiseksi. Mietin jo pitääkö hänet poistaa tilasta hetkeksi, mutta onneksi tilanne rauhoittui ja saimme työskentelyn käyntiin. Huomasin, että Riinan asenne selkeästi vaikutti myös muihin osallistujiin. Erityisesti alussa keskittyminen aiheeseen oli vaikeaa, koska tytöillä oli selkeästi muuta jutteleminen aihetta. Lisäksi Riinalla oli kovin kielteinen asenne ihomaalauksia kohtaan. Vaikka Jonna yritti saada häntä mukaan tekemään ihomaalauksia, hän ei lähtenyt. Iris olisi kyllä Jonnan kanssa alkanut maalauksia työstämään, jos Riinan läsnäolo ja asenne eivät olisi vaikuttaneet asiaan niin suuresti.

Vaikka alussa koin, ettei tästä ohjauskerrasta taida tulla mitään, niin lopulta ohjauskerrasta tuli hullutteleva ja vapun teemassa kulkeva. Nuoret irrottelivat ja päästivät mielikuvituksensa ja leikkisyytensä valloilleen mikä ohjauskerran tarkoituksena olikin. Nuorten palaute vahvasti havaintoni. Tytöt olivat alusta asti erinomaisella fiiliksellä ja fiilis pysyi erinomaisena. Työtehtävää pidettiin erinomaisena ja ilmapiiri tilassa oli erinomainen. Iris ja Riina kokivat ohjaukseni erinomaisena, mutta Jonnan mielestä se oli tyydyttävää. Yritin kyllä ohjata häntä parhaani mukaan, mutta tällä kertaa en siinä onnistunut hänen kokemuksensa mukaan.

Yritin saada selville minkälaisia onnistumisen kokemuksia tällä kerralla nuorille syntyi, mutta vastaukset jäivät uupumaan. He kokivat, että ohjauskerta oli hauska ja se meni hyvin, mutta mitään selkeitä onnistumisen kokemuksia en heidän kommentistaan löytänyt.

4.2.10 Ohjauskerta 10

Tällä kertaa olivat paikalla Jonna, Anni, Riina ja Iris. Ohjauskerran aiheena oli keramiikkatöiden lasitus. Nuoret tulivat paikalle pääsääntöisesti hyvällä mielellä ja kaikkien fiilis parani ohjauskerran aikana tai pysyi samana. Iiriksen fiilis muuttui hyvästä erinomaiseen ja Annilla kiitettävästä erinomaiseen. Jonnalla alun erinomainen fiilis pysyi samana. Ainoastaan Riinalla tuntui olevan mieli maassa. Paikalle tullessa fiilis oli tyydyttävä ja parani ohjauskerran aikana kohtalaiseen. Fiilikseen vaikutti vahvasti se, että hän koki epäoikeudenmukaiseksi aiemmin koulupäivän aikana tapahtuneita asioita ja päätöksiä. Asia onnistuttiin sopimaan siten, että Riina kuitenkin jäi paikanpäälle ja oli mukana toiminnassa.

Työtehtävän Riina koki kohtalaisena ja ilmapiirin ja ohjauksen hyvänä. Muut nuoret kokivat osa-alueiden onnistuneen erinomaisesti. Jokaisen nuoren onnistumisen kokemus syntyi savitöiden lasittamisessa. Anni koki erityisesti onnistuneensa tasaisen lasitepinnan maalaamisessa. Jonnalla ja Iiriksellä taas savitöiden kastaminen lasitteeseen tuotti onnistumisen kokemuksen.

4.2.11 Ohjauskerta 11

Paikalla olivat vain Jonna ja Iris. Tämän kerran aiheena oli sokerimaalaus. Vaikka maalaaminen ei ollut tykätympien menetelmien joukossa, halusin ottaa sokerimaalaamisen kokeiluun. Menetelmä ei vaatinut maalaustaitoa ja uskoin sen olevan nuorille uusi tapa maalata. Olin aiempien ohjauskertojen palautteen perusteella huomannut, että uudet asiat koettiin usein kiinnostavina ja innostavina.

Nuorilla oli alussa hieman huono fiilis, mutta ohjauskerran aikana fiilis parani. Jonnalla fiilis parani tyydyttävästä kiitettävään ja Iiriksellä kohtalaisesta erinomaiseen. Ilmapiirin nuoret kokivat erinomaisena. Työtehtävän ja ohjauksen Jonna koki kiitettävänä ja Iris erinomaisena.

Kumpikaan nuorista ei ollut aiemmin kokeilleet sokerimaalaamista. Iiriksellä uuden oppiminen synnytti onnistumisen kokemuksen. Jonnasta sokerimaalaaminen oli mukavaa.

Minua harmitti, kun ohjauskertaan osallistujia oli vain kaksi. Olisi ollut mukava saada menetelmän sopivuudesta ja kiinnostavuudesta parempi otos. Nuoret jotka eivät olleet tällä ohjauskerralla paikalla olivat selvästi kiinnostuneita töistä, joita olimme tehneet. Heistä näki, että he olisivat itsekkin halunneet päästä kokeilemaan tekniikkaa.

4.2.12 Ohjauskerta 12

Viimeisellä käsityön ohjauskerralla olivat paikalla Iris, Jonna ja Vilma. Nuoret tekivät kollaasin kuvista, joita olimme ottaneet käsityöohjauksissa. Annilta ja Riinalta kysyin erikseen lupaa käyttää heistä otettuja kuvia, koska he eivät olleet tekemässä kollaasia.

Mielestäni kollaasin toteuttaminen kokosi hyvin yhteen kevään aikana toteutetut käsityöohjaukset. Kollaasi tuli esille Silta -Nivan ja -Lisän yhteisessä avoimessa päivässä, jolloin myös muut pääsivät näkemään mitä olimme kevään aikana tehneet. Kollaasista näki hyvin ohjauskertojen annin ja tunnelman. Välillä nuoret olivat hyvin keskittyneitä työskentelyyn. Tilassa vallitsi rauha, pieni puheensorina ja musiikki valtasivat työskentelytilan. Välillä työskentely oli koväänistä, vasarat paukkuivat, puheensorina oli voimakkaampaa ja ilo ja riemu sekä hulvaton meno vallitsivat työtilassa.

4.3 Haastattelut

Haastatteluajkojen sopiminen joidenkin nuorten kohdalla tuotti vaikeuksia, mutta lopulta sain kuitenkin jokaisen nuoren kanssa haastattelun toteutettua. Haastattelujen jälkeen sovin vielä nuorten kanssa käsityötoiminnan lopetuskerran. Paikalla oli kuitenkin vain kaksi nuorta, joten kokoryhmän kanssa kokoavaa lopetusta en pystynyt järjestämään. Haastattelujen tulokset on jaoteltu haastattelujen teemojen mukaisesti.

4.3.1 Kokemukset kevään toiminnasta

Silta-Niva -ryhmän opettaja koki käsityöohjauksien vaikuttaneen positiivisesti nuoriin.

”Näen tämän toiminnan mitä oot täällä tehny, niin tosi hyödyllisenä ja tärkeenä ja oleellisena osana myöskin nuorten hyvinvointia.”

Kaikki nuoret kokivat käsityöohjaukset hyvinä. Osa tykkäsi ohjauskerroista todella paljon ja osan mielestä ne olivat ihan kivoja. Monipuolinen menetelmätarjonta ja uusien menetelmien oppiminen koettiin hyvänä. Joskus työtehtävä ei tuntunut kiinnostavalta, mutta ohjauskerran aikana työskentely alkoikin tuntua mukavalta.

(Iiris) ”Siis näistä mä oon tykänny iha sikana ja niinku, että aina oottanu niitä innolla. Siis me ollaa justiin niinku kaikkien kaa kysytty, koska Emilia tulee, et mitäköhän me tällä kertaa tehää?”

(Jonna) ”...tää oli sit vähä monipuolisempaa, ku sää tulit tänne opettaa ja tekee tälle. Ja sit sai tehä semmosia mitä ei oo koskaa itekkää tehny.”

(Vilma) ”Aika on kulunu tosi nopeesti sillon, ku ollaan ruvettu tekee jotai. Välillä vaa aatellu monta kertaa sillee, et voi ei, en mä haluu tehdä mitää tollasta, mut sit siit onki tykänny.”

Käsityöohjauksien sisältö täytti nuorten ennako-odotukset. Nuoret kokivat toiminnan olleen sitä mitä olivat toivoneet. Kahdella nuorista ei ollut käsityötoimintaa kohtaan mitään ennako-odotuksia.

(Anni) ”Täytti se, mut mä en ollu joka kerralla paikalla, ni en saanu sitte iha kaikkia tehtyä.”

(Riina) ”Ku kysyttii, että mitä me haluttais tehä siinä alku jutussa, kyllä mun mielest me tehti kaikkee mitä mä siihen laitoin, että haluaisin tehdä.”

Kaikki nuoret kokivat, että heitä oli kuunneltu ja he olivat saaneet ilmaista mielipiteensä ja päässeet vaikuttamaan omaan sekä koko ryhmän työskentelyyn. Nuorten kuuleminen koettiin hyvänä asiana.

(Anni) ”Mun mielestä se oli ainaki iha hyvä juttu, koska sitte saa niinku ite vaikuttaa sihe mitä me tehää. Et jos haluaa kokeilla jotain uutta, nii sit voi tehä sitä tai sitte, jos tykkää jostain tietystä jutusta, nii sitte voi tehä sitä.”

(Vilma) ”Siis kyllä mä sanoin niissä asioissa joista mä en tykänny niistä esimerkiks aiheista. Kyl mä kerroin aina mielipiteeni.”

(Otettiinko se huomioon?) ”No kyl mä koin, että muo kuunneltiin.”

(Jonna) ”No ei mulla sillee mitää väliä, koska se miten mä olisin halunnu vaikuttaa tai jotai sanonnu, ne olis ollu jotain semmosia mitä mä olisin ite jo joskus tehny. Mut se että mä halusin mahdollisimman paljon erilaista, jotain uutta, niin tiekkö se hyvä...sää aina keksit, nyt tehää tätä ja tota.”

Silta-Nivan opettaja näki, että kevään toiminnassa tapahtuneet muutokset ja toiminnan rikkonaisuus vaikuttivat nuoriin. Nuoret harmistuivat ja kokivat pettymyksiä muutosten takia.

”No kyl se vähä vaikuttu. Et mitä säännöllisempi joku asia on, niin sit sitä osaa odottaa ja siihen valmistaudutaan. Et kaiken kaikkiaan rutiinit ovat niinkun hyvästä.”

(Miten muutokset ja rikkonaisuus näkyivät nuorissa?)

”No semmosena niinku epätietosuutena ja sitä kautta vähän semmosena niinku hälläväliä meiningillä. Että ai jaa, no ei oookkaa. No mitä nyt sitten? No äääh, mä taidankin tästä lähteä. Joo, ja kun näillä on muutenkin pettymisten suhteen aika matala toleranssi, niin sit se näyttäyty sillai. Hapantuivat.”

Melkein kaikki nuoret kokivat käsityöohjauksiin kohdistuneet muutokset sekä toiminnan rikkonaisuuden häirinneen toimintaa. Osa koki ne vahvemmin kuin toiset. Yhtä nuorta muutokset ja rikkonaisuus eivät häirinneet millään lailla. Kahta nuorta erityisesti ohjauspäivän muuttuminen ärsytti, koska he eivät kyenneet osallistumaan torstain ohjauskerroille. Kahdella toisella

harmitus taas kohdistui päivän pidentymiseen tunnilla. Tiistai ja torstai päivien pidentyminen otettiin kuitenkin huomioon kokonaisviikkotunneissa, joten nuorten viikkotuntien määrä pysyi samana.

(Anni) ”*No siis se ei haitannu, et oli kolmee asti, koska mul oli muutenki koulua kolmee asti, ni se ei ny häiriny mitenkää. No mut se, että se vaihtu se perjantaista nii tiistai torstai, ni muo ärsytti se, ku mä olin torstaina töissä, ni sit mä en voinu olla kaikilla kerroilla paikalla.*”

(Vilma) ”*Iha muuten positiivinen, paitsi et ollaa päästy myöhempää. Muo yleensä tullaa aina hakee kahdelta, mutta sit mä oon aina soittanu, että tulkaa myöhemmin.*”

(Riina) ”*Jos se ois ollu niinku yks iltapäivä, aina samaan aikaan ja kestää saman verran, nii kyllä se sitte ois... ajanu asian sit paremmin, ku se, että se muuttu viissataa kertaa.*”

Nuorten osallistumisaktiivisuus vaihteli. Kaksi nuorista osallistuivat hyvin ohjauskertoihin ja kolme nuorista olivat paikalla noin puolella ohjauskerroista:

Iris: osallistuminen 10/11

Jonna: osallistuminen 9/11

Riina: osallistuminen 6/11

Vilma: osallistuminen 6/11

Anni: osallistuminen 5/11

Nuorten mukaan poissaoloihin vaikuttivat syyt, joihin he eivät voineet vaikuttaa, kuten sovitut työvuorot ja muut henkilökohtaiset menot, jotka menivät tärkeysjärjestyksessä käsityöohjauksien edelle. Jos ohjauspäivä olisi pysynyt perjantaina nuorten menot eivät olisi vaikuttaneet ohjauskertoihin osallistumiseen. Kuitenkin nuoret osallistuvat aktiivisesti sen mitä pystyvät. Käsityömenetelmät ja ohjauksien hyvä ilmapiiri saivat nuoret motivoitumaan toimintaan.

(Iris) ”*Mä niinku tykkään just siitä, et niinku käyttää kädellistä taitoa ja muutenki tykkään paljo tehdä paljo enemmän käsillä. Ja sit on muutenki ollu tosi rentoja noi sun tunnit ja sillee hyvä fiilis ollu siinä.*”

(Vilma) ”*No yleensä sen takia, et mul on siihen aikaa tiistaisin mulla on yleensä psykologi kahdelta.*”

(Koeksä, et sä olisit muuten ollu aktiivisesti mukana, jos se olis ollu mahdollista?) ”*Joo.*”

(Riina) ”*Mä olin torstait töissä, nii sitte jäi niistä ainaki puolet niistä kerroista pois.*”

Vaikka nuoret osallistuivat ohjauskertoihin tilanteeseen nähden hyvin, muutokset, joita jouduttiin toteuttamaan, laskivat osalla motivaatiota toimintaa kohtaan.

(Riina) ”*Sitte jossai kohtaa kaikki muut pääsi aikasemmin ja ne kel oli Emilian tunti joutu jäämää tänne ... Jos muuten pääsee kotiin ni kyl mähän kotiin ennemmin lähen, ku jään käsitöitä tekeen.*”

4.3.2 Nuorten kokemukset Sillan toiminnasta

Halusin selvittää miten opiskelu Sillassa oli vaikuttanut nuoriin, jotta pystyin peilaamaan tietoja nuorien kokemuksiin käsityötoiminnan vaikutuksista.

Kaikki nuoret kokivat opiskeluajan Sillassa vaikuttaneen positiivisesti heidän koulunkäyntiinsä. Kuitenkin osa nuorista kokivat toiminnan olleen liian rentoa ja päivät sisälsivät liikaa muuta tekemistä, jolloin itse opiskelulle ei jäänyt riittävästi aikaa.

(Iiris) ”*Mulla on tullu tosi paljo niinku motivaatioo, ku mä tuln tänne. Täällä mä oon ny pyrkiny olee joka päivä. Et kyl mä oon myöhässä saattanu tulee, mutta kummiski ni pysyny päivän loppuun asti. Muutenki tosi paljo positiivisia vaikutuksia tullu.*”

(Mitkä asiat ovat vaikuttaneet opiskelumotivaatioosi?) ”*Tääl on jotenkin niin paljo rennompaa. Tääl ei o semmosta painostusta, niin ku mitä normikouluissa oli.*”

(Jonna) ”*No se, että me puhutaan ja käydään jossain oikeesti ihan turhas suoraan sanottuna turhassa paskassa. Nii sit ihan vitusti kaikkia koulutehtäviä keske ja just pelko siitä, ett pääseekö ny luokaltaan, kun ei ole ees avannu biologiankirjaa, ku tääl tehdään kaikkee turhaa paskaa.*”

(Anni) ”*No siis no koulunkäynti tottakai on mukavempaa, koska tääl tehää paljo kaikkee käsillä ja näin se on ollu ihan kivaa. Mut sitte täällä ei opiskella niin paljo niinku tiekkö noita lukuaineita, niin sit pitää olla oikeesti tosi oma-alotteinen, että nostaa niitä lukuaineita.*”

4.3.3 Kokemukset käsityöohjauksista ja niiden vaikutuksista

Silta-Nivan opettajan mukaan nuoret olivat motivoituneita toimintaa kohtaan ja kokivat toiminnan mielekkäänä. Lisäksi hän näki toiminnan ns. kunnostuttavan vaikutuksen nuorissa. Toiminta vaikutti myös nuorten opiskelumotivaation lisääntymiseen.

”*He odottivat aina innolla ja olivat tosi motivoituneita mun mielestä, ainaki puheissa. Mut sitä mä en tiedä, mitä siellä ryhmässä tapahtu, miten se toimi. Myöski päättöpalautteessa moni nosti sen esille, että Emilian kanssa tekeminen oli tosi kivaa ja olivat pettyneitä selkeästi, jos tuli joku muutos, että sitä ei ollukkaan.*”

”Myöskin näin sen ns. kuntouttavan vaikutuksen, et sillä oli selkeesti niinkun positiivisia vaikutuksia nuorten täällä viihytymiseen ja tänne tulemiseen ja jotenkin, et he niinku tekivät konkreettisesti jotain ja saivat aikaan jotain.”

”Kyllä mä koin, että se oli sellasta kokoovaa, et se autto keskittymään ja toisaalta myöskin purkamaan jotain juttuja. Ja sitte se oli kuitenkin niinkun nää ohjaukset oli irrallaan kaikesta, et siin ei ollu mitään integraatioo sinänsä, et se oli ihan puhtaasti niinkun asian itsensä takia tekemistä. Tuntu, et se oli nuorista kauheen vapauttavaa ja kyl ne vaikutukset näky.”

Kaikki nuoret kokivat käsityötoiminnan mielekkäänä. Osa nuorista koki käsityöohjauksien lisänneet opiskelumotivaatiota, kun taas osa ei kokenut niillä olleen opiskeluintoa lisääviä vaikutuksia.

(Iiris) ”On nekin lisänny. Että kun on paljo erilaista toimintaa, ni...”

(Jonna) ”Ei ne oikein motivaatiota, kun mul on kumminki kielissä se ongelma, ni ei ne oikein siihen vaikuta mitenkään.”

Käsityötoiminnan voimauttavia vaikutuksia osa nuorista koki ja osa ei. Nuoret, jotka eivät kokeneet voimaantuvansa, eivät uskoneet minkään toiminnan tuovan heille voimaantumisen kokemuksia.

(Anni) ”No kyllä siis tavallaa, ku tota teki, ku mulla on niin huono mielikuvitus, ni olihan toi kivaa, ku mä huomasin, että kyllä mä löydän mun mielikuvituksesta jotain mitä tehdä.”

(Vilma) ”Siis kyl siit on tullu sillä hetkellä hyvä olo, kun sitä tekee.”

(Jonna) ”No e. En mä usko semmosee.

(Jos yleisesti ajattelet, voisiko joku tämän tyyppinen toiminta olla voimaannuttavaa?) ”No se vähä riippuu ihmisestäki joilleki tuo just musiikki ja joilleki tuo kaverit, joilleki tuo just joku lenkki. Mutta mul ei toimi mikään niistä. Ei semmosta varmaan oikein enää löydy, ku me ollaan kokeiltu mun psykologien kaa kaikkee mahdollista, ni ei oikee toimi mikää.”

Menetelmistä erityisesti mosaiikkityöt jäivät nuorten mieleen mielekkäänä menetelmänä, jolla oli myös mahdollisia voimaannuttavia vaikutuksia. Savityöt ja vapputeeman nuoret kokivat myös kiinnostavina. Lisäksi yksittäiset nuoret nostivat mieleisikseen menetelmiksi saippuoiden valmistuksen ja huovutuksen.

(Anni) ”Mä ite tykkäsin tehdä niitä saippuoita. Ne oli kivoja, ja sit ku niitä käyttää kummisti iteki joka päivä. Muo ärsyttää

tehä jotain tiekkö vaa koristeeks jonnekki, vaa mä haluun jotain mitä käytetään.”

(Jonna) *”Joo, mun mielest se huovitus oli paras tai sit se, ku sai hakata vasaralla jotain. Se vappu oli kans ihan jees.”*
(Koiksä et se vasaralla paukuttaminen auttoi suo purkamaan tunteitasi?) *”No mä varmaa puri vihaa vähä sillä, et mä kuvittelin se on just ketä mä vihaan eniten, ni sai iha pamauttaa sitä iha täysillä. Jotenki se varmaa oli semmonen hyvä fiilis.”*

4.3.4 Kehittämisehdotuksia

Silta-Nivan opettaja koki, että toiminnalla on oltava selkeä aika ja paikka. Hän näki, että käsityöohjaukset tai vastaava toiminta on nuoria eheyttävää ja voimaannuttavaa ja sitä tulisi olla enemmän.

”Kyllä mun mielestä tälle toiminnalle pitää selkeesti saada, et sille niinku nähdään sen hyvää tekevä vaikutus, ja että sille luodaan mahdollisuudet ja puitteet ilman, että siihen tulee kauheesti muuttujia.”

”Mitä enemmän tällasta toimintaa on, niin sen parempi. Et ei tietysti ainoastaan. Kaikenlainen tällainen tekeminen, minkä nuoret itse kokee mielekkääks, mitä ne selkeesti koki näistä jutuista, et heillä oli kivaa, he sai aikaan ja ne oli niinkun mielekkäitä töitä heille, niin se on kaikki eheyttävää ja voimaannuttavaa.”

Nuoret kokivat kehittämisen tarvetta toiminnan suunnitteluun. Muutoksia sovittuun ajankohtaan ei saisi tulla. Myös jämäkkyyttä ja selkeyttä ohjauksessa kaivattiin. Lisäksi palautelomakkeiden täyttö koettiin turhauttavana ja palautteen olisi voinut toteuttaa suullisesti. Toiminta olisi voinut myös olla hausempaa ja rennompaa. Yksi nuorista ei kokenut kehittämisen tarvetta millään osa-alueella. Musiikin nuoret kokivat hyvänä lisänä ja alussa nuorten fiilisten kyseleminen oli myös hyvä asia.

(Anni) *”No mun mielestä olis pitäny suunnitella vähä paremmin, niinku ne päivät ja ajat niinku iha alku perin ja kattoo vähän sillee, et niinku ne päivät millon kaikki pääsee paikalle.”*

(Muuta kehitettävää?) *”Eei mun mielest. Mun mielest se oli hyvä, ku kysyttiin aina niinku, et minkälainen fiilis on alussa ja saatiin kuunnella musiikkia ja tälle näin, niin se oli ihan kivaa.”*

(Jonna) *”Jotkut selitykset oli vähä sillee, että mä jouduin hetken mieltii mitäköhän tää täl tarkoittaa.”*

(Riina) *”Se oli se musiikki hirvee hyvä juttu, et saatii kuunnella sitä. Koska mul on aina noi luurit korvilla joka paikassa,*

nii se helpottaa kaikkee muuhu keskittymistä. Et se oli sillai niinkun helpottava juttu.”

”Ne laput olis voinu vaihtaa, että olis niinku keskusteltu niistä asioista. Ja ehkä sen alun lätinän olis voinu vähä lyhentää.”

”Ehkä vähän jotenkin sellasta hauskeempaa ja rennompaa se homma, koska siis sen otti kaikki sillä tavalla, että näistä pitää nyt saada jotenkin älyttömän hienoja. Et jos ton tarkoitus on tosiaan voimaannuttaa, hypätään lennosta, iha vaa nyt se on hieno. Niinku semmonen hirvee rento ote siihen.”

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Nostan tässä luvussa esille tuloksien kautta syntyneitä ajatuksia ja johtopäätöksiä. Käyn läpi minkälaisia vaikutuksia käsityötoiminnalla oli nuoriin ja mitkä asiat vaikuttivat nuorten kokemuksiin. Lisäksi kerron mitkä käsityömenetelmät ja työskentelytavat sopivat nuorille. Tarkastelen tulkintoja ja johtopäätöksiä peilaten niitä teorian tietoon.

5.1 Käsityötoiminnan vaikutukset

Käsityötoiminnalla oli nuoriin positiivisia vaikutuksia. Osaan nuorista ne vaikuttivat enemmän kuin osaan ja vaikutukset olivat erilaisia. Myös Tomschilin ja Litrell (2001) ovat todenneet käsityöllä olevan monenlaisia vaikutuksia. Se voi antaa nautintoa, vahvistaa luovuutta, ylläpitää identiteettiä ja toimii terapiana. Sen avulla voi toteuttaa itseään ja oppia itseohjautuvuutta. (Pöllänen 2015, 6.)

Ohjauksilla oli selkeästi positiivisia vaikutuksia nuorten mielentilaan. Nuorten fiilis parani tai pysyi samana melkein joka ohjaukerralla. Usein nuorten fiilis oli ennen ohjaukertoja jo valmiiksi erittäin hyvä, joten fiiloksen nostaminen oli haaste. Alla olevassa taulukossa (Taulukko 1) on esitetty kuinka usein nuorten fiilis parani, laski tai pysyi samana suhteessa ohjaukertojen määrään. Esimerkiksi Riina osallistui kuuteen ohjaukertaan. Yhdellä ohjaukerralla Riinan fiilis parani, kahdella ohjaukerralla fiilis laski ja kolmella ohjaukerralla fiilis pysyi samana.

Taulukko 1 Nuorten fiiloksen muuttuminen suhteessa ohjaukertojen määrään

	Fiilis parani	Fiilis laski	Fiilis pysyi sama
Riina	1/6	2/6	3/6
Iris	7/9	1/9	1/9
Vilma	3/5	1/5	1/5
Jonna	6/8	0/8	2/8
Anni	1/5	0/5	0/5

Fiiloksen laskuun ei yleensä vaikuttanut ohjaukertaan liittyvät asiat, vaan usein ulkopuoliset tekijät laskivat nuorten olotilaa. Näitä olivat henkilökohtaiset asiat omassa elämässä, käsityötoiminnan ulkopuolelta tulleen tiedon

aiheuttama stressi sekä pakolliset menot, joiden takia oli keskeytettävä työskentely.

Käsityötoiminnalla oli selvästi myös terapeuttisia vaikutuksia. Pöllänen on todennut, että käsityön tekeminen voi olla tiedostettujen asioiden purkukanava. Esimerkiksi kangaspuiden ”paukuttaminen” purkaa aggressioita tai virkkaaminen rauhoittaa mieltä. Kun asiat purkautuvat kehollisen kanavan kautta aivot saavat aikaa ajatella ja jäsentää tapahtumia tai suunnitella tulevaa. (Pöllänen 2006, 72-75.) Nuorilla toiminnan terapeuttisuus näkyi tunteiden purkamiskanavana. He saivat purkaa aggressioitaan mosaiikkipaloja rikkoessa tai savea muovatessa. Tämä tunteiden purkaminen auttoi heidän fiiliksensä paranemiseen.

Ryhmähengellä ja työskentelyilmapiirillä oli suuri merkitys nuorten työskentelyyn ja heidän olotilaansa. Turvallisessa ja mukavassa ryhmässä uskalletaan ilmaista omat ajatukset, kysymykset sekä tunteet. Ryhmässä vallitsee luottamus, avoimuus ja auttavaisuus. Jokainen voi olla oma itsensä ja jokainen hyväksytään sellaisena kuin on. Hyvä ryhmähenki auttaa viihtymään ja oppimaan. (Oma rooli ryhmähengen luomisessa 2015.) Myös Salmela-Aron ja Upadyayan (2014) ovat todenneet miellyttävän ympäristön ja luotettavan ilmapiirin auttavan myönteisten oppimiskokemusten syntymisessä sekä synnyttämään kiinnostusta oppimista kohtaan (Ouakrim-Sovio ym. 2015, 68). Tulin samaan johtopäätökseen omien havaintojeni ja nuorten kommenttien perusteella. Ryhmän jäsenten yhteistyö ja ryhmässä vallitseva ilmapiiri vaikuttaa vahvasti motivoitumiseen työskentelyä kohtaan. Käsityöryhmä oli toimiva, kaikki tulivat hyvin toimeen keskenään ja auttoivat ja kannustivat toinen toisiaan tarvittaessa. Jokaisella oli selkeä paikkansa ryhmässä. Nuoret kokivat työskentelyilmapiirin rennoksi ja mukavaksi, jolloin paikanpäälle oli mieluista tulla. Ryhmässä työskentely toi myös omat haasteensa. Nuorten asenne toimintaa kohtaan vaikuttaa muihin ryhmäläisiin. Tällä oli hyvät, mutta myös huonot puolensa. Kun työtehtävä ei kiinnostanut jotakuta nuorista, myös muiden ryhmäläisten kiinnostus saattoi lopahtaa.

Myös työtehtävällä on merkitystä. Mitä mielekkäämpi työtehtävä on kyseessä, sitä helpommin se saa ryhmäläiset motivoitumaan toimintaan. Jotta olisin paremmin saanut käsityömenetelmien kautta syntyneitä vaikutuksia tutkittua, olisi toiminta pitänyt järjestää yksilötyöskentelynä. Ryhmässä toteutettavassa työskentelyssä aina ryhmän jäsenet vaikuttavat toisiinsa. Ryhmässä toteutetun toiminnan tutkimustulokset kuitenkin palvelivat paremmin Silta-Nivan toiminnan kehittämistä, koska toiminta perustuu vahvasti ryhmätyöskentelyyn.

Siitonen (1999, 145) on todennut onnistumisen kokemusten olevan merkityksellisiä voimaantumisen kannalta. Ne vaikuttavat positiivisesti toimintaympäristön ilmapiiriin ja vahvistavat yksilön itsetuntoa ja minäkäsitystä ja sitä kautta asetetut tavoitteet on mahdollista saavuttaa. Huhtala ja Lilja (2008, 25) ovat huomanneet onnistumisen kokemuksilla olevan motivaatiota parantavia tekijöitä. Tutkimukseni kannalta oli tärkeää mahdollistaa nuorten onnistumisen kokemusten syntyminen. Tämän takia aloin kerätä

nuorilta tietoja ohjauskerroilla syntyneistä onnistumisen kokemuksista neljännellä ohjauskerralla. Nuoret kokivat onnistumisen kokemuksia mm. uuden oppimisesta, kovalla työllä tehdyn työn valmiiksi saamisesta ja onnistuneen lopputuloksen saavuttamisesta. Aina onnistumisen kokemuksia nuorille ei syntynyt, vaikka ohjauskerta muuten koettiin onnistuneeksi. Voi olla, että ohjauskerran sisältö ei mahdollistanut sitä. Siitosen (1999, 145) mukaan on uskottava itseensä, jotta onnistumisen kokemus syntyy. Tutkimukseen osallistuvilla nuorilla usko itseensä ja kykyihinsä eivät aina olleet vahvimmillaan, joten se varmasti vaikutti nuorten onnistumisen kokemusten syntymiseen.

Ohjauskertojen ilmapiiri, nuorten fiilisten paraneminen ja onnistumisen kokemukset näyttivät, että käsityötoiminnalla oli hyvää tekevää vaikutus nuoriin. Myös Silta-Niva nuorten opettaja koki toiminnan hyödyllisenä ja tärkeänä. Toiminnalla oli hänen mukaansa nuoria voimaannuttavia vaikutuksia. Hän näki käsityötoiminnan vaikuttaneen positiivisesti nuorten motivaatioon koulua ja opiskelua kohtaan. (Schellhammer, haastattelu 30.5.2014.) Huhtalan ja Liljan (2008,26) mukaan käsillä tekemistä ja taitoaineiden lisäämistä käytetäänkin usein motivaation parannuskeinona kouluopetuksessa. Manchester Metropolitan -yliopiston johdolla toteutettu Arts and Health -projektien ja taiteen vaikuttavuuden arviointitutkimuksen tulokset ovat myös osoittaneet kulttuuri- ja taidetoimintaan osallistumisen voimauttavan. Toiminnan nähtiin vahvistavan oman elämän hallinnan tunnetta, hyvinvointia, terveellisiä elämäntapoja sekä työtyytyväisyyttä. (Liikanen 2010, 60.) Myös osa nuorista huomasi käsityöohjauksien positiiviset vaikutukset. Kuitenkin osa ei voimaantumista tai opiskelumotivaation parantumista havainnut. He eivät nähneet, että käsityötoiminta tai vastaava luova toiminta voisi voimaannuttaa tai motivoida heitä.

Monet tutkijat ovat havainneet (mm. Garman 1995; Harris 1994) ettei voimaantumista yleensä tapahdu, jos ihmisen valintoja ja toimintoja ohjataan tarpeettomasti. Toiminnan ja valinnanvapauden lisäksi kuulluksi tuleminen on tärkeää voimaantumisprosessissa. (Siitonen 1999, 86.) Mielestäni tämä ei kuitenkaan ollut syynä, miksi osa nuorista ei kokenut voimaantumista. Voimaantuminen on henkilökohtainen prosessi, joka lähtee ihmisestä itsestään. Siihen kuitenkin vaikuttavat vahvasti toiset ihmiset, toimintaympäristön olosuhteet sekä sosiaaliset rakenteet. (Siitonen 1999, 117-118.) Mielestäni olosuhteet voimaantumiselle olivat ryhmän ilmapiirin ja toiminnan mielekkyyden suhteen hyvät. Tietysti muutokset, joita ohjauksien aikana tapahtui, vaikuttivat mahdollisesti negatiivisesti nuorten voimaantumiseen. On myös mahdollista, että nuorilla, jotka eivät kokeneet voimaantuneen, kuitenkin voimaantuivat. Kopakkalan (2011, 24) mukaan ihminen ei kovin helposti havaitse muutosta. Omat havaintoni sekä Silta-Nivan opettajan havainnot osoittivat, että käsityöohjauksilla oli nuoriin voimaannuttavia vaikutuksia. Se näkyi ohjauskerroilla, mutta myös muussa toiminnassa. On kuitenkin vaikea arvioida kuinka suuri osuus nuorissa tapahtuvista positiivisista vaikutuksista oli käsityöohjauksien aikaansaamia ja kuinka paljon Sillan oma toiminta vaikutti nuoriin.

Robinsonin (1994) tutkimuksen mukaan ryhmän ohjaaja itse voi voimaantua pyrkiessään mahdollistamaan ryhmäläisten voimaantumisen. (Siitonen

1999, 94). Koin tämän itse käsityöryhmää ohjatessani. Teimme savitöitä ja nuoret olivat innolla työskentelyssä mukana. Töitä tehtiin ja tunnelma oli korkealla. Tunsin itsessäni vahvan ilon ja onnistumisen tunteen siinä hetkessä. Tajusin, että vaikka minulla oli tarkoitus tutkia nuorten voimaantumista ja mahdollistaa heille menetelmien avulla voimaantumisen kokemuksia, koin myös itse voimaantuvani.

5.2 Muutokset ja nuorten kuuleminen

Muutokset käsityöohjauksien ajankohdassa ja yllättävät ohjaukset pe-ruuntumiset vaikuttivat ikävästi toiminnan eheyteen sekä nuorten mahdollisuuteen osallistua ohjauksetoihin. Osaan nuorista muutokset vaikuttivat enemmän kuin toisiin. Heitä harmitti, kun eivät pystyneet osallistumaan joka ohjaukseralle tai koulupäivä piteni tunnilla. Silta-Nivan opettajan mukaan toiminnan säännöllisyys on tärkeää. Toiminnassa tapahtuneet muutokset aiheuttivat epätietoisuutta ja pettymyksiä nuorille. (Schellhammer, haastattelu 30.5.2014.) Koin, että nuorten ja minun välillemme kehittynyt luottamus horjui. Nuoret ovat herkkiä pettymyksille (Nuorten mielenterveys-talo, 2015). Muutokset rikkovat helposti hyvin rakennetun pohjan. Nuorten motivaatio käsityötoimintaa kohtaan auttoi kuitenkin nuoria kestämään muutokset ja sopeutumaan. Kukaan nuorista ei jättänyt tutkimusta kesken.

Jälkeenpäin olen miettinyt miten tapahtuneet muutokset olisi voitu välttää. Nuoria ei ajankohtamuutoksissa kuunneltu. Heidän kanssaan olisi asiasta pitänyt keskustella etukäteen ja miettiä yhdessä vaihtoehtoja. Ratkaisu kuitenkin piti tehdä nopeasti ja vaihtoehtoja ei loppujen lopuksi juurikaan ollut, joten ratkaisu olisi todennäköisesti ollut sama. Nuoret olisivat kuitenkin kokeneet, että heitä oli kuunneltu ja heidän mielipiteensä oli otettu huomioon. Nuorten kuuleminen olisi voinut helpottaa nuorten sopeutumista muutoksiin.

Jokaiselle meistä on tärkeää tulla kuuluksi ja saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin. Sosiaalipedagogisessa työssä, mihin käsityö ohjaukset pohjautuivat, jokainen ryhmäläinen pääsee osallistumaan ja vaikuttamaan (Hämäläinen 1999, 67). Vaikka käsityöohjauksien ajankohta muutoksessa nuoria ei kuunneltu, pyrin muuten ottamaan nuoret ja heidän mielipiteensä ja kehittämisehdotuksensa huomioon. Nuorten mukaan onnistuin tavoitteessani.

Minun oli tarkoitus toteuttaa nuorten kanssa näyttely käsityökerroilla tehdyistä töistä. Nuoret eivät kuitenkaan halunneet teoksiaan esille, vaan ehdottivat, että ottaisimme kuvia töistä ja toiminnasta, joista kokoaisimme valokuvanäyttelyn. Otin nuorten mielipiteet huomioon ja lähdimme toteuttamaan nuorilta tullutta ideaa. Kevään lopulla huomasimme kuitenkin, ettei aikaa ollut tarpeeksi niin suuren projektin toteuttamiseen, joten päädyimme tekemään kollaasin ottamistamme kuvista. Nuoret saivat toteuttaa kollaasin heitä miellyttävällä tavalla. Kollaasissa tuli mielestäni hyvin esille ohjauksetoihin anti.

5.3 Mielekkäät ja voimaannuttavat käsityömenetelmät

Tutkimustuloksien mukaan ei voi tarkasti sanoa, mitkä käsityömenetelmät nuorten kanssa työskennellessä toimivat ja mitkä eivät. Nuoret ovat yksilöitä ja jokaisella on omat mieltymyksensä. Lisäksi tutkimukseen osallistui vain tyttöjä, joten ei voi tietää miten pojat olisivat menetelmävaihtoehdot kokeneet. Nuorten osallistumisaktiivisuus ohjaukseen vaihteli, jonka takia kaikki nuoret eivät päässeet kokeilemaan kaikkia toteutettuja menetelmiä. Tutkimustuloksista voi kuitenkin nähdä minkälaiset menetelmät tutkimukseen osallistuville sopivat ja mitkä asiat menetelmien valinnassa kannattaa ottaa huomioon.

Nuoret kokivat selkeästi, että uudet menetelmät ja uusien asioiden oppiminen kiinnostivat heitä ja synnyttivät onnistumisen kokemuksia. Lisäksi menetelmät, joissa oli mahdollisuus vapautua, roiskia, paukuttaa, puristella, käyttää voimaa ja purkaa tunteitaan tuntuivat toimivan nuorilla. Näitä menetelmiä olivat mm. savityöt ja mosaiikki. Osalle nuorista itse työskentely oli merkityksellisempää kuin valmistuva työ. Toisille taas työn lopputulos oli tärkeässä roolissa. Lisäksi osa nuorista koki, että työllä on oltava käyttötarkoitus. Pelkkä koriste-esineen tekeminen ei motivoinut työskentelemään. Huomasin, että työtehtävät kannattavat yleensä olla tarpeeksi helpoja, jotta ne varmasti onnistuvat, nuoret motivoituvat työtehtävään ja onnistumisen kokemus syntyy. Jukka Innonen (2011, 19) onkin sanonut, että varsinkin ensimmäisillä kerroilla onnistumisten mahdollistaminen on tärkeää. Jos ohjaajalla on liian kunnianhimoisia tavoitteita, voi olla etteivät kaikki pysty saavuttamaan niitä. Kuitenkin on muistettava, että nuorella on oltava mahdollisuus haastaa itseään työtä tehdessä. Välillä on hyvä olla haasteita. Tehdä sellaista, joka ei ole itselle välttämättä juuri sitä helpointa ja hausointa. Olen samaa mieltä Venkolan (2012) kanssa, että ponnistelun tuottama ilo ja alussa epämiellyttävältä tuntuvan asian liikkeelle saaminen vahvistaa ihmistä. Kun on motivaatiota työskentelyyn ja päättää olla luovuttamatta voi saada parhaan mahdollisen onnistumisen kokemuksen. Ohjaajan on osattava tulkita nuorta ja nähtävä milloin hän on valmis haastamaan itsensä.

Menetelmää ja työtehtävää suunniteltaessa on otettava huomioon, että nuorten aiemmat kokemukset tai kuvitelmat voivat vaikuttaa heidän asenteeseensa joihin menetelmää tai työtehtävää kohtaan. Tämä tuli esille monella ohjaukserillä. Alussa työtehtävä nähtiin ikävänä, mutta ohjaukserin lopussa nuoret kokivatkin tykänneensä työskentelystä. Voi olla, että nuorella on tietty käsitys esimerkiksi mitä punonta on, mutta ei ole nähnyt kuinka monipuolista tekeminen voi olla ja nuori voi löytää itselleen mielekkään tavan toteuttaa työskentelyä.

Minua olisi kiinnostanut kokeilla nuorten kanssa roiskemaalausta, mutta se jäi tällä kertaa toteuttamatta. Uskon, että menetelmä voisi herättää nuorten mielenkiinnon. Siinä on mahdollisuus hullutella värien kanssa, roiskia maalia ja purkaa tunteitaan.

Eräs nuorista koki, että käsityötoiminta olisi voinut olla rennompaa ja hausempaa, jotta voimaantumista olisi tapahtunut. Hän näki, että nuorilla oli paineita saada töistä ns. täydellisiä. Vaikka mielestäni toiminnan sisältö ja

toteutus antoivat hyvät mahdollisuudet nuorten voimaantumiselle ja moni nuorista oli tyytyväinen käsityöryhmän työskentelyilmapiiriin, on tämä nuoren kommentti hyvä ottaa huomioon. Ehkä osa työtehtävistä/ menetelmistä ei ollut tarpeeksi terapeutisia. Voi olla myös, etten ohjaajana onnistunut luomaan tarpeeksi rentoa työskentelyilmapiiriä. Olen samaa mieltä Innosen (2011, 19) kanssa, että ohjaajan ottaessa rennosti rentous tarttuu ryhmäläisiin. Tulin kovalla kiireellä Sillan toimipisteelle toteuttamaan ohjauksia, jolloin en aina ehtinyt rauhoittua ennen ohjauksen aloitusta. Oma kiireinen ja levoton olemukseni ei varmastikaan helpottanut ryhmäläisten rentoutumista ja työskentelyyn heittäytymistä.

Käsityön tekeminen yhdistettynä rentouttavan musiikin kuunteluun, on ihanteellinen tapa rentoutua (Repo 2012). Olen myös kokenut, että käsitöitä tehdessä musiikin kuunteleminen rentouttaa, auttaa keskittymään ja luo tunnelmaa. Nuoret saivat kuunnella musiikkia ohjauksen aikana, kunhan se ei vain häirinnyt kenenkään työskentelyä. Taustamusiikki laitettiin soimaan tietokoneelta ja nuoret saivat itse valita kuunneltavan musiikin. Välillä musiikki soi koko ohjauksen ajan ja välillä ei kuunneltu mitään. Nuoret itse saivat päättää kokivatko musiikin tarpeelliseksi vai eivät. Yleisesti ottaen nuoret pitivät mahdollisuudesta kuunnella musiikkia ohjauksen aikana. He kokivat musiikin vaikuttaneen positiivisesti käsityöohjauksiin. Yksi nuorista kertoi musiikin auttavan häntä keskittymään. Tutkimusprofessori Minna Huotilaisen (2015) mukaan musiikista on hyötyä tehtävissä, jotka eivät vaadi kielen käsittelyä (Karttunen & Laitinen 2015).

6 ARVIOINTI JA POHDINTA

Tässä luvussa arvioin tutkimuksen luotettavuutta sekä pohdin mitä tutkimusta tehdessä opin. Tuon esiin tutkimuksen tuloksista syntyneet johtopäätökset miksi käsityötoimintaa kannattaa jatkaa ja kehittää Silta-Nivassa. Lisäksi nostan esiin idean jatkotutkimusta ajatellen.

6.1 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen luotettavuus perustuu hyvän tieteellisen käytännön noudattamiseen. Rehellisyys, huolellisuus ja tarkkuus ovat tärkeä pitää mielessä tutkimustyötä tehdessä. Lisäksi avoimuus tutkimuksen tuloksia julkaistaessa on tärkeää. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 132.) Olen pitänyt huolta, että käyttämäni lähteet on kirjattu asianmukaisesti, jotta epäselvyyksiä tekstin alkuperästä ei synny. Olen myös tarkastellut tutkimusaineistoa ja siitä saatuja tuloksia avoimesti ja tuonut kaikki tutkimuksen kannalta olennaiset tiedot esille mitään salaamatta. Keräämääni tutkimusaineistoa olen käsitellyt huolellisesti ja pitänyt huolta, etteivät ulkopuoliset ole päässeet aineistoon käsiin. Olen myös pitänyt huolta tutkimusprosessin aikana, että tutkimukseen osallistuvien nuorten anonymisuus on säilynyt ja heitä ei voi tunnistaa opinnäytetyöni sisältämästä aineistosta.

Tutkimukseen osallistuville on annettava riittävästi tietoa tutkimuksen luonteesta ja tavoitteesta sekä korostettava osallistumisen vapaaehtoisuutta

(Eskola & Suoranto 1999, 56). Hain Silta-Valmennusyhdistykseltä tutkimusluvan työtäni varten ja pyysin nuorilta sekä heidän huoltajiltaan kirjallisen suostumuksen tutkimukseen osallistumisesta (Liite 3). Tutkimukseen osallistuminen oli nuorille vapaaehtoista ja heillä oli mahdollisuus irrottautua tutkimuksesta missä vaiheessa tahansa. Kerroin nuorille suullisesti tutkimuksesta. Lisäksi annoin nuorille kirjallisen tiedotteen (Liite 4), joka heidän oli tarkoitus näyttää myös huoltajilleen.

Tutkimuksen luotettavuutta voidaan arvioida myös työn antaman tiedon totuudenmukaisuuden ja puolueettomuuden perusteella. Esille nousee kysymys pyrkiikö tutkija ymmärtämään ja kuuntelemaan tiedonantajia itseään vai vaikuttaako esimerkiksi tutkijan ikä, sukupuoli tai virka-asema siihen, mitä hän kuulee ja havainnoi. Näin usein käy, sillä tutkija on tutkimusasetelman luoja ja tulkitsija. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 134-136.) Pyrin tutkimuksessani totuudenmukaisuuteen sekä puolueettomuuteen. Ohjatessani itse käsityöohjauksia, en millään kyennyt havainnoimaan kaikkea mitä ryhmässä tapahtui. Jos olisin toiminut ulkopuolisena havainnoijana, olisin voinut kerätä kattavamman aineiston ja kirjata havaintoni heti ylös. Lisäksi tunnesiteitä nuoriin ei olisi syntynyt. Toisaalta jos olisin ollut vain havainnoijan roolissa, enkä olisi toiminut osana ryhmää, tilanne ei välttämättä olisi ollut niin luonteva eivätkä nuoret olisi olleet yhtä avoimia minulle. Silta-Nivan opettajan oli tarkoitus toimia käsityöohjauksissa toisena havainnoijana, mutta tämä ei toteutunut. Toinen havainnoija olisi vahvistanut tutkimukseni luotettavuutta. Keräsin kuitenkin tutkimusaineistoa monin eri aineistonkeruumenetelmin, jolla Hirsjärven ja Hurmeen (2011, 38) mukaan saadaan laajempia näkökulmia esiin. Tämä lisää tutkimukseni luotettavuutta.

Yhtenä aineistonkeruumenetelmänä käytin haastattelua. Haastattelujen avulla kerätyn aineiston luotettavuus riippuu paljon sen laadusta. Jos tallenteiden kuuluvuus on huono, litterointi on toteutettu eri tavoin alussa ja loppussa tai luokittelu on sattumanvaraista, aineisto ei ole kovin luotettava. (Hirsjärvi & Hurme 2011, 185.) Haastattelujen nauhoitukset olivat onnistuneet, joten niiden litterointi oli helppo toteuttaa. Lisäksi aineiston sai luontevasti luokiteltua haastattelun teemojen alle. Haastattelijana pyrin luomaan haastattelutilanteesta mahdollisimman rennon ja luontevan, ettei nuoret liika jännittäisi tilannetta. Mielestäni onnistuin tässä. Pyrin haastattelijana olemaan selkeä ja johdonmukainen, jossa onnistuin vaihdelle. Mitä enemmän haastatteluita pidin sitä paremmin ne alkoivat omalta osaltani sujua. Tämän takia loppupään haastattelut ovat alkupään haastatteluihin nähden aineistoltaan luotettavampia. Minun olisi pitänyt haastatteluissa joissakin tapauksissa esittää lisäkysymyksiä. Tutkimuksessani jotkut asiat jäivät nyt arvailujen ja eri mahdollisuuksien varaan.

Tutkimukseni luotettavuutta pohdittaessa on otettava huomioon myös miten nuorten poissaolot ja toiminnassa tapahtuneet muutokset vaikuttivat tutkimustuloksiin. Lisäksi nuorten vastausten luotettavuutta lomakkeissa ja haastatteluissa on punnittava. Kuinka syvällisesti he asioita pohtivat ja jaksivatko he kirjoittaa kaikkia asioita ylös lomakkeisiin. Uskalsivatko he kertoa minulle kaiken mitä ajattelivat. Omien havaintojeni mukaan minun ja nuorten välillä vallitsi avoimuus ja luottamus. Koin kuitenkin, että nuoret

eivät aina jaksaneet kiinnostua lomakkeiden täyttämistä. He sutaisivat vastaukset lomakkeisiin nopeasti, joka heikensi vastausten luotettavuutta.

6.2 Lopuksi

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli kerätä tutkimustietoa erilaisten käsityömenetelmien vaikutuksista nuoriin ja heidän koulunkäyntiinsä. Lisäksi tarkoitus oli tuottaa tietoa, josta voisi olla apua Silta-Nivan toiminnan kehittämisessä. Tutkimus osoitti, että käsityömenetelmiä kannattaa käyttää Silta-Nivan toiminnassa. Ne tuottivat nuorille iloa ja onnistumisen kokemuksia ja niiden avulla he pystyivät purkamaan tunteitaan. Osa nuorista kokivat voimaantumisen kokemuksia ja ohjauskertojen vaikuttaneen positiivisesti heidän koulunkäyntiinsä. Nuorten kanssa kannattaa kokeilla uusia ja erilaisia menetelmiä. Työtehtävien on hyvä olla helposti toteutettavia ja työskentelyssä tulisi olla mahdollisuus vapautumiseen ja tunteiden purkamiseen. Huomasin tutkimusta toteuttaessani, että työskentelyilmapiiriin kannattaa panostaa. Sillä on yllättävän suuri merkitys kaikkeen tekemiseen. Kun ilmapiiri on oikea, mikä tahansa tehtävä voi tuntua yllättävän mukavalta. Ilmapiiriin luomiseen musiikki on hyvä apuväline. Nuoria kannattaa myös kuunnella ja antaa heille mahdollisuus vaikuttaa omiin asioihinsa. Asioista kannattaa keskustella yhdessä ja on tärkeää osata perustella, miksi jotakin on tehtävä tai ei saa tehdä tai miksi jokin asia tehdään tietyllä tavalla.

Opinnäytetyötä tehdessäni kaikki ei aina sujunut kuin olin ajatellut. Nämä haasteet opettivat minua. Opinnäytetyöni toiminnallisen osuuden toteuttamisajankohta ei ollut paras mahdollinen. Minun olisi kannattanut alusta asti arvioida resurssit paremmin ja lähteä toteuttamaan tutkimusta hieman eri tavoin. Olen kuitenkin tyytyväinen, että sain haasteista huolimatta tutkimukseni toiminnallisen osuuden toteutettua ja kerättyä monipuolisesti tutkimusaineistoa. Toinen merkittävä kantapään kautta opittu asia oli tiedottaminen. Olin ajatellut, että yhteistyö opettajan kanssa voisi olla tiiviimpää ja hän informoisi käsityötoimintaan osallistuvia nuoria aina tarpeen mukaan. Opin, että tiedottamisesta olisi pitänyt sopia opettajan kanssa tarkemmin. Jotta tiedotus olisi toiminut, olisi kannattanut luoda käsityöryhmälle Facebook-ryhmä tai jokin vastaava. Tiedotusfoorumien on hyvä olla sellainen, jota nuoret ovat tottuneet käyttämään. Luomalla yhteisen tiedotuskanavan, tieto olisi kulkenut suoraan minulta nuorille ja toisinpäin, jolloin sekaannuksilta ja epätietoisuudelta olisi vältytty. Huomasin myös, että tutkimukseni kannalta olisi nuorilta kannattanut pyytää suostumus käyttää ottamamme kuvia opinnäytetyössäni. Kuvista olisi nähnyt ohjauskertojen ilmapiirin ja tunnelman ja ne olisivat tuoneet vahvistusta eri tutkimusmenetelmien kautta saaduille tuloksille.

Tutkimustani tehdessä törmäsin useasti käsien voimaan ja käsillä tekemisen tärkeyteen. Tutkimusten mukaan ihmisellä on luontainen halu ja tarve tehdä käsillä. Se toimii vastapainona teoreettiselle työskentelylle ja auttaa asioiden oppimisessa. Lisäksi käsillä tekemisellä on positiivisia vaikutuksia mielenlaatuun. Tutkimustieto, käsityöohjauksien anti sekä omat havaintoni ja kokemukseni vahvistavat aiempaa näkemystäni käsillä tekemisen merkityksestä. Käsillä tekemisen voima kannattaa huomioida myös Silta-Nivan toiminnassa.

Tutkimukseeni osallistuneet olivat kaikki tyttöjä. Usein ajatellaan, että tytöillä on suurempi kiinnostus pehmeisiin menetelmiin kuin pojilla. Ja vastaavasti kovat menetelmät motivoivat poikia tyttöjä enemmän. Jatkotutkimusta ajatellen olisi mielenkiintoista selvittää, minkälaisia tuloksia saataisiin poika ryhmän tai sekaryhmän kanssa. Lisäksi olisi kiinnostava tutkia, minkälaisia vaikutuksia käsityömenetelmillä on poikiin.

LÄHTEET

Alatupa, S. (toim.), Karppinen K., Keltakangas-Järvinen, L. & Savioja H. 2007. Koulu, syrjäytyminen ja sosiaalinen pääoma – Löytyykö huonosisuuden syy koulusta vai oppilaasta. Helsinki: Edita Prima Oy. Viitattu 24.4.2015. <http://www.sitra.fi/julkaisut/raportti75.pdf>.

Anttila, P. 1992. Käsityön ja muotoilun teoreettiset perusteet. Porvoo: WSOY

Eskola, J. & Suoranta, J. 1999. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 3. painos. Tampere: Vastapaino.

Hari, R. 2011. Käsillä tekemisen voima. Viitattu 31.3.2015. <http://www.youtube.com/watch?v=CYUlhonq4pQ>.

Heikkinen, K. 2004. Käsillä tekemisen merkitykset. Teoksessa Kupiainen, T. (toim.) Käsillä tehty. Helsinki: Edita Prima Oy. 73-81.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2011. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 18. painos. Helsinki: Tammi.

Huhtala, M. & Lilja, K. 2008. Ongelmalliset oppijat. Opetushallitus. Helsinki: Edita Prima Oy. Viitattu 21.3.2015. http://www.oph.fi/download/46570_ongelmalliset_oppijat.pdf.

Hämäläinen, J. 1999. Johdatus sosiaalipedagogiikkaan. Kuopio: Kuopion yliopiston painatuskeskus.

Hämäläinen, J. & Kurki, L. 1997. Sosiaalipedagogiikka. 1. painos. Porvoo: WSOY

Innonen, J. 2011. Ryhmänohjaus – Estämään nuorten syrjäytymistä. Tampere: Tampereen Ammattiopisto.

Karttunen, M. & Laitinen, J. 2015. Taukojen pitäminen ja musiikin kuuntelu tehostavat työntekoa. Helsingin Sanomat. Viitattu 5.10.2015. <http://www.hs.fi/ura/a1425011526664>.

Kopakkala, A. 2011. Porukka, jengi, tiimi. 3. painos. Helsinki: Edita.

Liikanen, H.-K. 2010. Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia – ehdotus toimintaohjelmaksi 2010-2014. Opetusministeriö. Viitattu 15.4.2015. <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2010/liitteet/OPM1.pdf?lang=fi>.

Lonka, K. 2015. Aito kiinnostus saa oppijan unohtamaan ajankulun. Yle uutiset. Kotimaa. Video. Viitattu 19.5.2015. http://yle.fi/uutiset/aito_kiinnostus_saa_oppijan_unohtamaan_ajankulun/7987793.

Najat Ouakrim-Soivio, Aija Rinkinen & Tommi Karjalainen (toim.) 2015. Tulevaisuuden peruskoulu. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu 8:2015 Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu. Viitattu 10.5.2015. <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2015/liitteet/okm8.pdf?lang=fi>.

Mielenterveyden vahvistaminen – tunteet haltuun. 2015. Nuorten mielenterveystalo. Viitattu 6.10.2015. https://www.mielenterveystalo.fi/nuoret/tietoa_mielenterveydesta/mielenterveyden_vahvistaminen/Pages/tunteet_haltuun.aspx.

Oma rooli ryhmähengen luomisessa. 2015. TEKO – Terve koululainen. Viitattu 3.10.2015. <http://www.tervekoululainen.fi/elementit/ilmapiirijapeliaannot/ryhmaliikunnanilovalineena/ryhmahenki>.

Pöllänen, S. 2015. Käsityö ja psyykinen hyvinvointi käsityön tutkimuskentässä. AMK-lehti. Viitattu 20.4.2015. <http://www.uasjournal.fi/index.php/uasj/article/viewFile/1363/1289>.

Pöllänen, S. 2014. Käsityö voi antaa virkistystä sekä tasapainon ja elämän tarkoituksellisuuden tunnetta. Yle Uutiset. Etelä-Savo. Viitattu 20.4.2015. http://yle.fi/uutiset/sinikka_pollanen_kasityo_voi_antaa_virkistysta_seka_tasapainon_ja_elaman_tarkoituksellisuuden_tunnetta/7531915.

Pöllänen, S. 2013. Käsityötiede – tutkimusmatkalla käsin tekemisen hyvinvointikokemuksiin. 12 näkökulmaa käsityöhön. Viitattu 20.4.2015. <http://www.kasityoelamassa.fi/12-nakokulmaa-kasityohon/kasityotiede-tutkimusmatkalla-kasin-tekemisen-hyvinvointikokemuksiin/>.

Pöllänen, S. 2006. Elämä ilman käsityötä – mitä se on?, Käsityö harrastajien psyykkisen hyvinvoinnin tukena. Teoksessa Kaukinen, L & Collanus, M. (toim.) Tekstejä ja kangastuksia, Puheenvuoroja käsityöstä ja tulevaisuudesta. Tampere: Juvenes Print. 66-77.

Repo, P. 2012. Aivot tarvitsevat käsitöitä – Käsillä tekeminen tukee oppimista ja rentoutumista. Helsingin Sanomat. Kotimaa. Viitattu 5.10.2015. <http://www.hs.fi/kotimaa/a1337825614380>.

Schellhammer, P. Opettaja. Silta-Niva. Haastattelu 30.5.2014. Haastattelija Emilia Aarnio.

Siitonen, J. 1999. Voimaantumisteorian perusteiden hahmottelua. Oulu: Oulun yliopisto Viitattu 21.3.2015. <http://herkules oulu.fi/isbn951425340X/isbn951425340X.pdf>.

Silta-Valmennus. 2015. Viitattu 19.1.2015. <http://www.siltavalmennus.fi/index.php/aloitussivu/koulutuspalvelut>.

Silta-Valmennus. 2015. 22.1.2015. <http://www.siltavalmennus.fi/index.php/palvelumme>. Viitattu

Silta-Valmennus. 2015. Viitattu 19.1.2015. <http://www.siltavalmennus.fi/index.php/palvelumme/toimintaperiaatteet>.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2013. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 10., uudistettu laitos. Helsinki: Tammi.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Venkula, J. 2012. Tiedekirjailija lähetyksessä: Näin konkreettinen tekeminen vaikuttaa mielenlaatuun. Studio55.fi. Viitattu 16.4.2015. <http://www.studio55.fi/tastapuhutaan/article/tiedekirjailija-lahetyksessa-nain-konkreettinen-tekeminen-vaikuttaa-mielenlaatuun/127362>.

KYSELYLOMAKE

Lomakehaastattelu

Nimi:

Ympyröi seuraavista sinua koskeva kohta:

Ikä: 14 15 16 17 18

Sukupuoli: Mies Nainen

Ryhmä: Niva Lisä

Mitkä ovat vahvuutesi?

Mitkä ovat heikkoutesi?

Onko sinulla jokin sairaus, vamma tai muu asia, joka on otettava huomioon käsityötoiminnassa?

Kyllä Ei

Jos on, niin mikä ja miten se vaikuttaa työskentelyysi?

Mitä harrastat/ mitkä ovat kiinnostuksenkohteesi?

Ympyröi seuraavat käsityömenetelmät värikoodein. Menetelmien alla olevalle viivalle voit perustella valintasi tai antaa muita tarkennettuja tietoja.

Vihreä = tykkään

Punainen = en tykkää

Keltainen = en osaa sanoa

Askartelu

Huovutus

Kankaankuviointi

Kirjansidonta

Korutyöt

Kynttilöiden valaminen

Maalaaminen

Massatyöt

Mosaiikki

Neulonta

Ompeleminen

Piirtäminen

Punonta

Puutyöt

Voimaantumista käsityömenetelmin

Polkupyörien kunnostaminen

Saippuan valmistus

Virkkaus

Värjäys

Mitkä muut käsityömenetelmät kiinnostavat sinua?

TEEMAHAASTATTELUT

Nuorten haastattelu:

Aihe: Kokemuksia käsityötoiminnasta

1. Kokemukset ohjauksista
  - kokonaiskuva
  - ennakko-odotukset
  - nuorten kuuleminen
  - rikkonaisuus ja muutokset
  - osallistumisaktiivisuus ja poissaolot
2. Kokemukset opiskelusta Sillassa
  - vaikutukset nuoren elämään
  - vaikutukset koulunkäyntiin
3. Kokemukset käsityöohjauskerroista
  - mielekkyys
  - vaikutukset opiskelumotivaatioon
  - voimaannuttavat vaikutukset
  - menetelmät, jotka olivat mielekkäitä, voimaannuttavia tai lisäsivät opiskelumotivaatio
4. Kehittämisehdotukset

Silta-Nivan opettajan haastattelu:

Aihe: Opettajan havainnot käsityötoiminnan vaikutuksista

1. Taustatiedot
  - ammatti
  - työnkuva Silta-Nivassa
  - Silta-Nivan tarkoitus ja tavoitteet
  - Silta-Niva ryhmän koko
2. Käsityöohjausten vaikutukset nuoriin
  - koulumotivaation lisääntyminen
  - voimaantuminen
3. Ohjauskertojen rikkonaisuus ja muutosten vaikutus nuoriin
4. Kehittämisehdotukset

**SUOSTUMUS HAASTATTELUUN
SEKÄ KÄSITYÖOHJAUKSIIN**

Olen saanut sekä kirjallista että suullista tietoa opinnäytetyöstä, jonka tarkoituksena on kerätä tutkimustietoa käsityömenetelmien vaikutuksista Silta-Nivan toiminnassa ja mahdollisuuden esittää opinnäytetyön tekijälle kysymyksiä.

Ymmärrän, että osallistuminen on vapaaehtoista ja että minulla on oikeus kieltäytyä tutkimuksesta milloin tahansa syytä ilmoittamatta. Ymmärrän myös, että kaikki tiedot käsitellään luottamuksellisesti.

Paikka ja aika

Allekirjoitus ja nimenselvennys

Huoltajan allekirjoitus ja nimenselvennys (alle 18 - vuotiaan tutkimukseen osallistuvan osalta)

Suostumuksen vastaanottaja

Opinnäytetyön tekijä Emilia Aarnio

TIEDOTE

1.3.2014

Hyvä opiskelija!

Pyydän Teitä osallistumaan opinnäytetyöhöni, jonka tavoitteena on kerätä tutkimustietoa käsityömenetelmien vaikutuksista Silta-Nivan toiminnassa. Tarkoituksena on kuulla opiskelijoita ja saada tietoa millaiset käsityömenetelmät ovat mielekkäitä ja voimaannuttavia sekä edistävät opiskelumotivaatiota. Opinnäytetyö toteutetaan yhteistyössä Silta-Valmennusyhdistys ry:n kanssa. Tavoitteena on saada tutkimustietoa, josta on hyötyä Silta-Nivan / Silta-Lisän toiminnan kehittämässä.

Kyseessä on toiminnallinen opinnäytetyö, joka sisältää alku- ja loppuhaastattelun sekä osallistumisen kevään aikana perjantain toiminnallisiin aamupäiviin. Jokaisesta ohjaukerrasta kerätään palaute. Haastattelut tehdään lomakehaastatteluina ja ne toteutetaan koulupäivän aikana erikseen sovittuna ajankohtana. Haastatteluun tulee varata aikaa noin tunti.

Opinnäytetyön valmistuttua kerätty aineisto hävitetään asianmukaisesti. Aineisto on pelkästään opinnäytetyöntekijän käytössä ja säilytetään asianmukaisella tavalla lukitussa tilassa. Opinnäytetyöhön osallistujien nimet tai muut henkilötiedot eivät tule missään vaiheessa esille. Tutkimus perustuu luottamuksellisuuteen.

Teiltä pyydetään kirjallinen suostumus opinnäytetyöhön osallistumisesta. Alaikäiseltä osallistujalta tarvitaan suostumuslomakkeeseen myös huoltajan allekirjoitus. Teillä on oikeus missä vaiheessa tahansa kieltäytyä osallistumisesta tutkimukseen syytä siihen ilmoittamatta.

Toivon, että palautatte suostumuslomakkeen seuraavalla kokoontumiskerralla 14.3.2014.

Mikäli Teillä on kysyttävää tai haluatte lisätietoa opinnäytetyöstäni, vastaan mielelläni.

Tarvittaessa opinnäytetyöstäni antaa lisätietoa ohjaava opettajani.

Opinnäytetyön tekijä:

Emilia Aarnio
Kulttuurialan ohjaustoiminnan artonomi opiskelija
Hämeen ammattikorkeakoulu
puhelin: 0400555120
emilia.aarnio@student.hamk.fi

Ohjaava opettaja:

Merja Saarela
yliopettaja
puhelin: 040 76506710
merja.saarela@hamk.fi